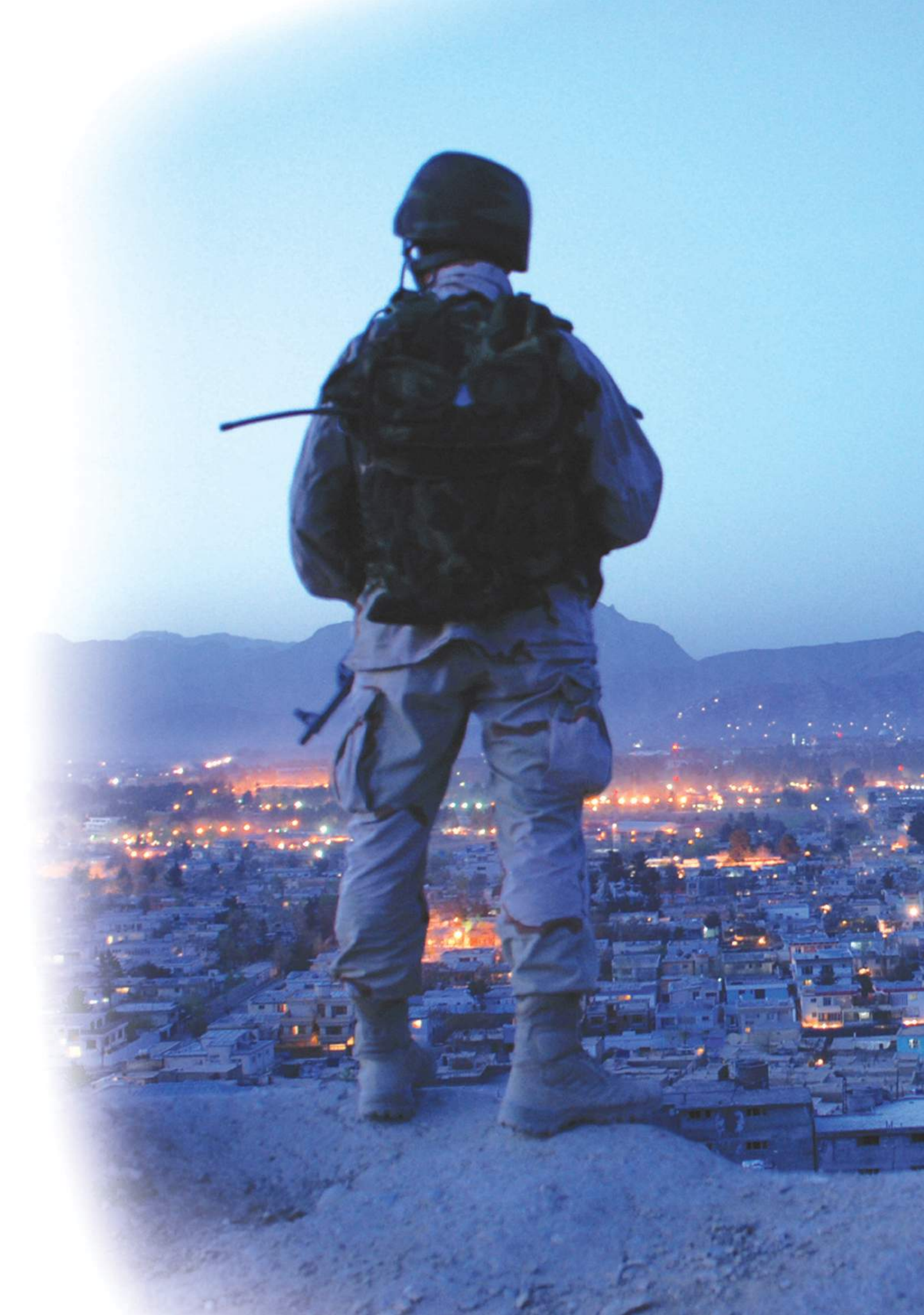

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

MINISTRY OF DEFENCE
REPUBLIC OF MACEDONIA

ISAF

АРМ

12 ГОДИНИ
АМБАСАДОР
НА МИРОТ

Фотографијата на предната корица и на страниците 4 и 5:

Панорамски поглед на Кабул од височинката на периферијата на градот која ја викаат и „Antena Hill“ каде припадниците на АРМ во составот на ISAF мисијата правеа патроли со оклопните транспортери „Hermelin“. Фотографијата е направена при едена посета од воена делегација на Република Македонија за време на празникот Велигден, 2007 година.

СОДРЖИНА:

Обраќање на министерот.....	7
Обраќање на началникот.....	11
Предговор кон публикацијата.....	15
1. ISAF – Меѓународни безбедносни сили за помош на Авганистан, почеток на приказната	19
2. Македонскиот контингент во мисијата ISAF – од симболично учество до рамноправен партнер	23
3. Вид, големина и состав на единиците на македонските контингенти кои учествуваа во мисијата ISAF.....	27
4. Мисијата и задачите на македонскиот контингент во големина на чета.....	31
5. Наменски сили „ФЕНИКС“	43
6. Оперативни тимови за менторирање, ОМЛ-тимови (Operational Mentor and Liaison Team - OMLT) во рамките на ISAF.....	45
7. Медицинските тимови на АРМ во ISAF.....	51
8. Штабни старешини во ISAF.....	55
9. Најстар национален претставник во ISAF.....	61
10. Најчести закани.....	65
11. Добиени признанија.....	67
12. Достојна презентација и во неборбениот дел од животот и работата во мисијата.....	69
13. Финансиски импликации.....	73
14. Што кажаа другите за нашето учество во мисијата ISAF.....	74
15. СВЕЧЕНА ЦЕРЕМОНИЈА по повод завршувањето на ISAF и учеството на АРМ во оваа мисија	77
16. За АРМ во ISAF.....	78

Зоран Јолевски

*Министар за одбрана
на Република Македонија*

Почитувани,

Република Македонија над две декади го живее својот сон – нашите граѓани живеат во слободна, суверена и независна држава која целосно ги инкорпорира европските, односно современите вредности како демократијата, човековите права и слободи и еднаквоста по секоја основа. Нашата држава беше единствената земја во процесот на дисолуција на Југославија која успеа да се стекне со независност и сувереност на мирен начин.

Консеквентно на тоа, Република Македонија во својата досегашна понова историја исклучително брзо од консумент прерасна во извозник на овие современи вредности. Процесот на интеграција во Европската унија и НАТО-алијансата ни овозможи нам, преку сопствените капацитети и способности, да придонесеме во напорите на Алијансата за воспоставување мир и безбедност и почитување на природните права и слободи на човекот, најпрво во мисијата „Слобода за Ирак“,

а потоа и во рамките на силите ISAF во Авганистан.

Мисијата на Северноатлантската алијанса во Авганистан ISAF, која официјално беше завршена со последниот ден од 2014 година, секогаш ќе има посебно место во нашите сеќавања. Таа е нашето наследство, нашата контрибуција кон светскиот мир и стабилност. Учеството во мисијата ISAF за нас претставуваше гордост, но и обврска. Политичката определба за поддршка на напорите на Алијансата во оваа азиска земја се јасно видливи преку фактичкото присуство на мировните сили од Армијата на Република Македонија во овој дел од светот. И, не само тоа.

Припадниците на Армијата на Република Македонија, свесни за бенефициите од секојдневното живеење во една мирна и просперитетна средина, знаеја дека нивната мисија е благородна – демократизација на земјата, почитувањето на секое човечко битие, почитување на половите, на религиозните и човечките различности. Над 2.700 македонски мировници кои учествуваа во мисијата, знаеја дека единствено така ќе се креира клима за општествен развој, подобро здравство, подобра едукација за младите Авганистанци, зашто тоа е иднината, тоа е патот напред.

Целта и мисијата на припадниците на Армијата произлегува од севкупната политичка определба на Република Македонија, нејзиниот претседател, Владата, законодавниот дом и, најважно, граѓаните на Македонија. Исклучително позитивно е да се спомене дека одлуките на Владата на Република Македонија, во 12-те години континуирано присуство во рамките на силите ISAF, секогаш имаа целосна и апсолутна поддршка од Собранието на Република Македонија.

Тоа е случај единствено за одлуките за учеството на припадниците на Армијата во меѓународните мировни мисии. Политичкиот консензус по ова прашање јасно дава до знаење дека свеста и совеста на политичките чинители во Република Македонија е високо развиена и цврсто определена кон ширење на една клима на еднаквост и просперитет. Впрочем, токму Република Македонија со нејзината историја е вистинската алка од синџирот наречен меѓународна заедница, која може реално и видливо да процени колку овие вредности се значајни за човековата добросостојба.

Третиот столб на поддршката се граѓаните на Република Македонија. Високата поддршка за приклучување на Македонија во Алијансата „де факто“ дава до знаење дека граѓаните на нашата татковина во целост ги споделуваат вредностите и визијата на земјите-членки на НАТО, меѓу кои и демократски, мирен, безбеден Авганистан. Граѓаните на Република Македонија, цврсто се убедени во потребата за помош и поддршка на напорите за стабилизација и изградба на Авганистан. Тие тоа го потврдуваат и преку поддршката на политиките, односно политичката определба на извршната и законодавната власт за учество во меѓународните мировни мисии. Република Македонија инвестираше над 55 милиони евра во поддршка на македонските контингенти во рамките на мисијата ISAF, средства од граѓаните на Република Македонија за граѓаните на Авганистан, што претставува доволен доказ за искрениот пристап и сериозната поддршка на нашите граѓани за напорите на Алијансата и на силите ISAF.

Една од најголемите мисии на Алијансата во поновата историја заврши со завршувањето на 2014 година. Тоа зад себе остави нова инфраструктура, нови бол-

ници, нови училишта. Остави простор Авганистанците самостојно да се грижат за својата татковина и за својата иднина. Тоа е непроценливо наследство. Но, наследство кое не дојде без висока цена. Голем број припадници на коалициски сили ги положија своите животи на патот кон единствен, слободен Авганистан. Голем број беа повредени, обидувајќи се да ја достигнат крајната цел. Нивната жртва нема да биде заборавена.

Како министер за одбрана на Република Македонија, сакам да им се заблагодарам на сите припадници на Армијата на Република Македонија за нивната неизмерна верност, пожртвуваност, храброст и посветеност во извршувањето на сите доверени задачи.

Таа констатација не е само наша. Меѓународната заедница, лидерството на НАТО и командата на ISAF отсекогаш го потенцираше професионалниот пристап и сериозноста на македонските мировници. Им изразувам голема благодарност на семејствата на мировниците на АРМ, за нивната истрајност и поддршка на нивните најблиски. Да се испрати столбот на домот далеку од дома не е лесно. Но, тие знаат дека целта е благородна, човечна.

Но, ние не застануваме тука. Министерството за одбрана и целокупната извршна и законодавна власт продолжуваат со поддршката на Авганистан, но како дел од новата мисија на Алијансата, „Одлучна поддршка“.

Глобалната безбедност, стабилност и севкупен мир остануваат наша определба. Контингентот од Република Македонија, иако намален во апсолутни бројки, останува да биде еден од највисоките „per capita“ придонесувачи во Авганистан. Во корелација со новата мисија, 39 македонски мировници се распределени за извршување задачи на советување во

Командата за советување и асистенција – „Главен град“ (Кабул) во Командата за советување и асистенција – „Север“, како и обезбедување на Главната команда на мисијата „Одлучна поддршка“.

Сето она што е досега кажано, всушност, е причината зошто Министерството за одбрана пристапи кон изработка на оваа публикација. Публикацијата е доказ за нашето 12-годишно учество и искуство во рамките на силите ISAF во Авганистан.

Оваа публикација претставува само една мала благодарност кон припадниците на Армијата на Република Македонија за сето она што го направија за воспоставувањето мир и демократија во Авганистан.

И, на крајот, публикацијата ќе биде потсетник за идните генерации, за Македонија, за македонските вредности и за македонскиот култ кон слободата и еднаквоста.

Министерот за одбрана, Зоран Јолевски, на средба со контингентот војници на АРМ на заминување на мисијата ISAF во Авганистан 2014 година

Методија Величковски

Генерал-пољковник

*Началник на
Генералштабот на АРМ*

Почитувани,

Република Македонија, од нејзиното осамостојување до денес, во континуитет води политика која се темели на нејзините заложби за изградба на модерно општество со развиена демократија, чиј пат е јасно трасиран кон евроатлантските интеграции. Нераскинлив императив на интегративните процеси на нашата држава, покрај членството во меѓународните организации, е учеството во колективните системи за безбедност и одбрана. Ваквата заложба Република Македонија ја искажа со нејзината недвосмислена аспирација за членство во НАТО-алијансата, докажувајќи го тоа во практика со спроведување на сеопфатни и темелни реформи на целокупниот нејзин одбранбен систем. Цврстата и недвосмислена определба на сите релевантни политички субјекти за активно учество во системите за колективна одбрана и безбедност, како и настојувањата за давање конкретен придонес во глобалната безбедносна

архитектура, се најдобрите показатели за посветеноста на Република Македонија кон полноправно членство во НАТО и ЕУ.

Армијата на Република Македонија (АРМ), заедно со Министерството за одбрана, низ долгогодишното членство во Партнерството за мир, вложија огромни напори, АРМ да се изгради и да прерасне во рамноправен партнер на Алијансата, армија која поседува висок степен на обученост и интероперативност на сите полиња со армиите на земјите-членки на НАТО. Движејќи се забрзано на патот кон големото семејство на Алијансата, во изминатата декада, АРМ пристапи кон крајно доследна реализација на нејзините најсеопфатни и најтемелни реформи, кои ѝ овозможија за краток период да ги достигне потребните стандарди на НАТО.

Водени од заложбата за активно вклучување во борбата против тероризмот, но и од препораките на Алијансата, произлезени од успешно спроведените реформи во одбраната, Република Македонија реши да го даде својот конкретен придонес во справувањето со светските безбедносни предизвици, низ активно учество во меѓународни мисии. Поддржувајќи ги определбите и заложбите на Република Македонија и останатите земји-учеснички во мировната мисија ISAF за придонес во глобалниот мир и безбедност, АРМ како вооружена сила со дел од своите капацитети и можности, пристапи кон реализација и учество во меѓународната мировна операција во Авганистан ISAF.

Така, 8 Септември 2002 година за нас претставува датум за паметење, како ден кога Република Македонија испрати двајца штабни офицери во најголемата мисија на НАТО.

Од тогаш, па сè до крајот на оваа мисија, во Кабул, дванаесет години ќе се вее македонското знаме.

Она што во септември 2002 година го започнавме со двајца штабни офицери во составот на турскиот контингент во Кабул, во 2014 година заврши со една чета од 150 припадници на АРМ и 5 (пет) штабни офицери распоредени на должности во Регионалната команда „Север“. Укажаната доверба, припадниците на АРМ да ја обезбедуваат главната команда на ISAF во Кабул заедно со припадниците на вооружените сили на Обединетото Кралство, а потоа и самостојно, значеше потврда на високиот степен на обученост, професионализам, но и примена на стандардните оперативни процедури на НАТО, кои дотогаш од страна на припадниците на АРМ беа покажани при извршувањето на задачите во рамките на контингентите на армиите на Република Турција и СР Германија. Мисијата ISAF во Авганистан беше одлична прилика за реализација на проекти од регионалната соработка, каде во рамките на Јадранската повелба беше распореден комбиниран медицински тим во рамките на грчката, на чешката полска болница, во периодот од 2005 до 2009 година. Како резултат на достигнатите стандарди во медицинската поддршка, подоцна АРМ, заедно со вооружените сили на Кралството Норвешка, распореди еден хируршки медицински тим.

Нашата зрелост за извршување на исклучително тешки и сложени задачи го покажавме со учеството во наменските сили „ФЕНИКС“, каде заедно со Националната гарда на сојузната држава на САД, Вермонт, во траење од девет месеци припадниците на АРМ извршуваа задачи

со висок ризик. Во ваа прилика мора да се истакне дека АРМ со свои штабни офицери учествуваше и во командата на ISAF, но и во тимовите за обука и менторирање на Авганистанските безбедносни сили. Особено сме горди што во период од 12 години бевме дел од најголемата коалиција (50-тина земји-сојузници на НАТО, меѓународни организации и партнери) во борбата против тероризмот, во која учествуваа над 2700 припадници на Армијата, кои оддалечени илјадници километри од својата татковина, во крајно сложени услови, придонесоа во изградбата на мирот, демократијата и безбедноста на Авганистан. Но, она што ќе остане засекогаш врежано во меморијата на нашите партнери е фактот што македонскиот војник, во светски рамки се афирмира како: храбар, издржлив, високообучен и мотивиран за извршување на најсложени борбени задачи. Научените лекции од учеството во ISAF, кои во голем обем најдоа широка примена во обуката на припадниците на АРМ, како и огромното искуство, се од непроценлива вредност. Легитимитетот, признанието и потврдата на сигурен, доверлив, обучен но, пред сè, и рамноправен партнер на НАТО и останатите партнери, го стекнавме со демонстрација на висок професионализам и посветеност кон мисијата.

Публикацијата посветена на учеството на АРМ во мисијата ISAF во Авганистан, претставува паметник за сегашните и идните генерации на АРМ. Во неа, низ текст и фотографија, се отсликани моментите кои ја овековечија храброста, одговорноста и професионалноста на припадниците на АРМ. и,,“

На овој начин ние му даваме исклучителна важност на еден период од нашата понова историја.

Содржините на секоја нова страница, читателот ќе го приближат кон припад-

ниците на АРМ, кои денес не се само чувари на територијалниот интегритет и суверенитет на Република Македонија, туку и нејзини амбасадори на мирот.

Од испраќањето на македонскиот контингент во ISAF, јануари 2013 година

ПРЕДГОВОР

„Нè нарекуваат мала држава од Балканот, но ние сме големи во големата коалиција, во светската коалиција на мирот во која нема поделба на мали и големи држави, туку има само големи и храбри мировници.“

Секогаш во асистенција

На единаесетти септември 2001 година целиот свет беше шокиран од терористичкиот напад на Светскиот трговски центар во САД во кој беа убиени речиси 3.000 луѓе. Потоа следеа исламистичките напади во Бали, Џерба и Казабланка. Ниту Европа не беше поштедена. Стотици загинаа во нападите во Лондон и во Мадрид. Сторителите на крвавите злосторства потекнуваа од камповите за обука во Авганистан. Меѓународната заедница се обедини против терористичката закана, а Советот за безбедност на Обединетите нации усвои

обврзувачки резолуции во согласност со Поглавје 7 од Повелбата за справување со меѓународниот тероризам. Со Резолуцијата 1386 на Советот за безбедност на ООН од 20 декември 2001 година се овозможи создавање на Меѓународните безбедносни сили за помош, ISAF (International Security Assistance Force), и нивно распоредување во Кабул и околината. ISAF и авганистанските преодни власти во јануари 2002 година направија Воентехнички договор во кој беше даден детален опис на задачите на ISAF.

„Македонското сонце“ особено беше омилено кај најмладите Авганистанци

Во август 2003 година, на барање на ОН и Владата на Исламската Република Авганистан, NATO ја презеде командата на ISAF. Набргу потоа, ООН ѝ даде мандат на ISAF за постепено проширување надвор од Кабул.

Република Македонија, иако и самата во постконфликтен период, активно ги следи состојбите со развојот на антитерористичката коалиција и со формирањето на меѓународните сили за справување со енемните предизвици во Авганистан. Тргувајќи од стратешката определба за зачленување во NATO и во ЕУ и споделувајќи ги вредностите на тие организации, Собранието на РМ ја донесе првата Одлука за учество во мисијата ISAF со двајца штабни офицери од август 2002 година, со што ја потврди својата политичка волја, но и одлучност и способност за придонес во меѓународната безбедност.

Оттогаш па натаму, со политичкиот консензус на сите политички субјекти во

земјата, како и на целокупната македонска јавност во поглед на поддршката на Коалицијата за борба против тероризмот, Република Македонија зема активно учество со испраќање на свои единици во мисијата ISAF. Република Македонија во 2003 година започна да учествува во мисијата со состав во големина на едно одделение, а во периодот од 2004 до 2006 го зголеми учеството со состав во големина на еден вод. Првиот поголем ангажман и придонес АРМ го направи во 2006 со испраќање на состав од 90 припадници на АРМ во една ротација во состав на контингентот на Обединетото Кралство во ISAF. Покажаната доверба од Обединетото Кралство беше во целост оправдана, така што следната 2007 година беше агажирана на една пешадиска чета, а потоа постојано ги зголемувавме сопствените капацитети во ISAF, и квантитативно и квалитативно.

Почнувајќи од 2002 година, во коалиција од 50-тина земји, НАТО-сојузници и партнери, АРМ до денес учествуваше со над 2700 македонски мировници во мисијата ISAF, национален придонес кој во одредени периоди претставуваше едно од најголемите учества (процентуално по глава на жител), помеѓу учесничките во коалицијата во Авганистан, учество кое значително придонесе за зачувување на мирот и изградбата на поразвиена демократија и поголема безбедност. Од друга страна, македонските мировници и Армијата како целина добија легитимитет и потврда на сигурен, доверлив и обучен партнер кај НАТО и останатите партнери-контрибутори.

Во рамките на дадениот придонес со учествување во мисијата ISAF, Република Македонија беше дел и од Здружениот медицински тим во АЗ-формат (Македонија, Албанија, Хрватска), каде од август 2005 до јули 2009 година, успешно функционираше низ 8 ротации во болницата на аеродромот во Кабул, понатаму во заедничкиот медицински хируршки тим во рамките на Норвешкиот провинциски реконструкциски тим (PRT) во Мајмана како и учество во Командата на СЕЕБРИГ во ISAF со 10 штабни офицери со една ротација во 2006 година.

Од 1 април 2010 година, Република Македонија дополнително го зголеми својот придонес во Авганистан со состав од еден вод на воена полиција за обука на Авганистанската национална полиција, ренџерски вод за обука на Авганистанската национална армија, одделение за обезбедување на лица и штабни офицери во командата на 86. бригада на Вермонт, САД, распоредени во базата „Баграми“ во Авганистан. Дополнително, бевме дел од заедничките А-5 напори, во Школото за воена полиција за обука на Авганистанската национална армија, Дарулама, Регионална команда – „главен град“, во

периодот од септември 2011 до март 2013 година. Своето учество во ISAF, АРМ не го намали дури и кога другите се повлекуваа и го намалуваа своето учество заради одредени национални заштеди. Ние останавме доследни на принципот „заедно внатре, заедно надвор“, и останавме до крај на мисијата, која заврши со истекот на 2014 година.

Република Македонија со нејзините напори во Авганистан придонесе за обезбедување на меѓународната безбедност и стабилност и спроведување на одлуките и барањата на Обединетите нации. Таа уште еднаш покажа дека ниту една држава не е толку мала за да не може да придонесе и да помогне во справување со најголемите закани врз безбедноста и мирот во светот.

Но, настрана од придонесот, Авганистан е важен симбол за Македонија, особено за транзицијата по 2001 година на Република Македонија, која од земја-корисник на безбедноста стана земја-извозник на безбедноста. Учесството во ISAF, исто така, ја става Република Македонија и во редот на оние кои се заложиле за споделување на товарот за осигурување на глобалната безбедност. Заедно со армиите на нашите сојузници, нашите војници беа распоредени во Авганистан 12 години, далеку од границите на сопствената земја.

АРМ, како директен учесник во меѓународните операции, се стекна со огромно искуство и покажа и докажа дека има високообучени припадници и високопрофесионални способности и капацитети. Учесството ни овозможи и практична проверка на обученоста на единиците и континуирана продолжена обука во реално воено опкружување. Исто така, тоа значеше континуирана проверка на степенот на оспособеноста и обученоста на секој поединец и на неговата подготвеност за учество во високоризични операции, а со самото тоа се здобивме

со сознание и оцена за квалитетот на планирањето и реализирањето на обуката. Учеството во тимовите за обука во командите на Авганистанската армија овозможи пренесување на искуствата на нашите старешини како дел од меѓународните сили за обука.

Досегашниот заеднички придонес во ISAF се покажа и докажа како вистински начин за унапредување на регионалната соработка, за интензивирање на пријателството меѓу земјите во регионот со придобивки за сите учесници.

Заедничкото учество во ISAF даде значаен придонес и кон заедничките обуки и меѓусебното дополнување пред распоредувањето во Авганистан.

Придобивките што APM ги доби од учеството во ISAF-мисијата, првенствено од научените лекции, допрва ќе бидат почувствувани. За земја со скромна економска развиеност како Македонија, да се има високообучени војници и старешини кои се способни да прикажат висок степен на професионализам и во исто време да придонесат за сеопштата позитивна слика на ISAF претставува посебна чест.

Република Македонија и нејзините граѓани отсекогаш биле горди на припадниците на Армијата, кои во овој период не беа само чувари на мирот и на суверенитетот на земјата, туку во исто време беа и амбасадори на мирот.

Како се оценува професионализмот на нашата војска, докажува и самиот факт што голем број македонски војници и офицери добија признанија и ордени од повеќе коалициски партнери, од кои можеби се издвојуваат оние на големите воени сили. Досега сите учесници се здобија со Медал за учество во NATO мисија (Non article 5 медал), додека над 1.000 припадници се носители и на други меѓународни признанија, ордени и медали за постигнатите успеси во мисијата, со кои Армијата на Македонија се гордее и добива сè поголем кредибилитет и е посакуван партнер во меѓународните мисии.

Најголемиот дел од признанијата се добиени од NATO и Армијата на САД за покажаниот висок степен на професионалност, обученост и способност во Авганистан.

Македонските мировници,
„рамо до рамо“
со авганистанските
безбедносни сили

ISAF – МЕЃУНАРОДНИ БЕЗБЕДНОСНИ СИЛИ ЗА ПОМОШ НА АВГАНИСТАН

ПОЧЕТОК НА ПРИКАЗНАТА

Потребата за започнување на меѓународна мисија во Авганистан беше изразена од страна на преодните власти од Авганистан за време на Конференцијата во Бон од декември 2001 година. На 20 декември истата година, Советот за безбедност на ООН ја донесе Резолуцијата 1386 со која официјално беа создадени Меѓународните безбедносни сили за помош (ISAF) на Авганистан.

Првично, дефинираните примарни цели на оваа мисија беа:

- да се помогне во одржувањето на основната безбедност, првично во регионот на Кабул и неговото опкружување;

- да им се даде помош на авганистанските преодни власти во изградбата на националните безбедносни структури (институции);

- да се асистира во реконструкцијата на државата;

- да се помогне да се оспособат и да се обучат новите Авганистански национални безбедносни сили (Авганистанската национална полиција и Авганистанската национална армија).

Првичните цели беа дефинирани во јануари 2002 година, кога беше потпишан и Воентехничкиот договор меѓу преодните власти во Авганистан и Меѓународните безбедносни сили за помош (ISAF) на Авганистан. Со Договорот беше даден детален опис на задачите на ISAF. Првично, силите на ISAF, предводени од Организацијата на Обединети Нации (ООН) со карактеристика на операција за чување на мирот беа распоредени во околината на Кабул и околните области и овозможиле воспоставување на транзиционата власт на Авганистан. На 11 август 2003 година, на барање на ООН (со резолуцијата на Советот за Безбедност 1510) и со согласност од Владата на Исламската Република Авганистан, Командата на ISAF ја презеде NATO, со што започна фазата на постепено проширување на мисијата ISAF надвор од Кабул, најнапред на север, потоа на запад, на југ и на исток. До октомври 2006 година, преку четири фази, ISAF се распространи на целата територија на Исламската Република Авганистан и воспостави регионални команди

Симболот на борбата против тероризмот вели дека здружени, секаде и секогаш можеме да успееме

„Север“, „Југ“, „Исток“, „Запад“ и „Главен град“. Целта на овие регионални команди беше асистирање на авганистанските власти за проширување на влијанието и контролирање на територијата, борба против талибанските бунтовници и „Ал Каеда“, како и создавање услови за создавање на провинциските тимови за реконструкција (PRT).

Подоцнежните редефинирани цели и одговорности на ISAF за периодот од 2006 до 2011 година вклучуваа: помош на владата на Авганистан во воспоставувањето на безбедност и стабилност на целата територија, поддршка во реконструкцијата и развојот, поддршка во

воспоставувањето на структурите за владеење и промоција на средина во која владеењето може да се унапредува, како и помош во борбата против трговијата со наркотици.

Посебните одговорности беа насочени кон:

- безбедноста во смисла на изведување операции за безбедност и стабилност, поддршка на Авганистанските национални безбедносни сили, разоружување на нелегалните вооружени групи, олеснување на управувањето со резервите на муниција и давање на постоперативна поддршка;

- реконструкција и развој во смисла на обезбедување безбедност заради овозможување на реконструкција и хуманитарна помош;

- владеење и управување во правец на продолжување на напорите на провинциските тимови за реконструкција за изградба на капацитети за развој на владините структури и промовирање на животна средина во која владеењето може да се подобри;

- борба против наркотиците со споделување на информации, спроведување на ефикасна кампања за информирање на јавноста, обука на Авганистанските национални без-

бедносни сили за борба против трговијата со наркотици, за уништување на капацитетите за нејзина преработка и борба против наркодилерите и нивната восоставена врска со бунтовниците.

Во рамки на поддршката на Владата на Авганистан, ISAF помогна да се намалат непријателските активности и способностите на бунтовниците, а Националните авганистански безбедносни сили да изградат капацитети и способности за да можат да спроведуваат безбедносни операции низ целата земја.

Екстремните услови како да не влијаеја на припадниците на македонскиот контингент во ISAF. Припадниците на АРМ, задачите во мисијата ISAF ги извршуваа во сите временски услови, навреме и ефикасно

Резултатите од помошта на Владата на Авганистан беа препознаени во јули 2011 година кога НАТО официјално објави дека Авганистанските безбедносни сили се целосно подготвени за преземање на контролата на целокупната територија на Авганистан. Со тоа започна подготовка на транзициониот период кој подразбираше отпочнување на новата мисија за стабилизација и реконструкција.

Во периодот од 2011 до декември 2014 година, приоритетот на силите на ISAF беше зголемување на капацитетите и способностите на Авганистанските национални безбедносни сили, при што постепено се пренесуваше одговорноста за безбедноста од ISAF на Авганистанските сили. Во овој период силите на ISAF ја трансформираа својата борбена во центрична улога за обука, советување и помош на Авганистанските сили. Мултинационалните сили, исто така, помогнаа да се

создаде простор и ги поставија темелите за подобрување на управувањето и социоекономски развој за одржлива стабилност.

Овој транзиционен период заврши во декември 2014 година, по што настапи новата мисија „Одлучна поддршка“, одговорна за продолжување на обуката, поддршката и помош на авганистанските безбедносни сили и институции.

Мисијата на меѓународните безбедносни сили за поддршка во Авганистан, ISAF, беше една еднајголемите коалиции во историјата на НАТО и една од најпредизвикувачките и најсеопфатни воени мисии до денес. Во оваа мисија учествуваа повеќе стотици илјади војници и друг персонал од вкупно 51 земји-членки на НАТО и земји-партнери, бројни специјални претставници на меѓународни организации и институции и претставници на невладини организации.

МАКЕДОНСКИОТ КОНТИНГЕНТ ВО МИСИЈАТА ISAF – ОД СИМБОЛИЧНО УЧЕСТВО ДО РАМНОПРАВЕН ПАРТНЕР

Една од земјите-партнери на Алијансата, но и рамноправен придонесувач во мисијата ISAF, беше и Република Македонија. Водејќи се од својот стратешки интерес и цел за полноправно членство во евроатлантските структури, Владата на Република Македонија постигна широк политички консензус и доби голема јавна поддршка од граѓаните на Република Македонија да се вклучи во дотогаш незапамтената Коалиција за борба против тероризмот. Придонесот во Меѓународните безбедносни сили за поддршка во Авганистан претставува важен симбол на транзицијата на Република Македонија, од земја-корисник на безбедноста во земја-извозник на безбедноста преку придонесот во меѓународните операции. Во изминатите 12 години, односно почнувајќи од 2002 година,

па до декември 2014 година, Република Македонија континуирано беше присутна „рамо до рамо“ со сојузниците во мисијата ISAF. Континуираниот придонес во меѓународните операции ја направи Република Македонија партнер од доверба во промовирањето на споделените и зеднички вредности на демократијата и во борбата против тероризмот.

Во рамките на мисијата ISAF, Република Македонија придонесуваше со широка палета на способности и капацитети, преку сили за обезбедување на Главниот штаб на мисијата ISAF во Кабул, обезбедување на медицинска заштита, штабни офицери во командата на бригадата за Југоисточна Европа, во главниот штаб во мисијата и тимовите за менторирање. Секоја понатамошна година APM го

зголемуваше и го збогатуваше своето учество во сè поголем број на структури во меѓународната коалиција, така што од 1 април 2010 година, Република Македонија дополнително го зголеми својот придонес во Авганистан со капацитети за обука на Авганистанската национална полиција, Авганистанската национална армија и капацитети за обезбедување на лица во рамките на заедничката соработка со Националната гарда на Вермонт, како и со

штабни офицери во Командата и во Школото за воена полиција во Кабул, во рамките на регионалната соработка и заедничкиот придонес со А-5. Научените лекции и искуството од учеството во оваа меѓународна мисија придонесе да инвестираме дополнително во обуката на персоналот, но и во развојот

на способностите и капацитетите на армијата. Тие беа вреден ресурс во трансформацијата на Армијата на Република Македонија, кои придонесоа да создадеме мала, модерна, високопрофесионална и обучена интероперативна сила според Алијансата, единиците на АРМ ги достигнаа бараните строги стан-

дарди во делот на обуката и оперативните процедури во согласност Концептот на оперативни способности, со што успеавме да ги исполниме потребните критериуми за членство и сме подготвени за преземање на одговорностите и обврските кои произлегуваат од полноправното членство во Алијансата.

Македонското знаме, повеќе од шест години беше гаранција за безбедноста на Главната команда на ISAF во Кабул

ВИД, ГОЛЕМИНА И СОСТАВ НА ЕДИНИЦИТЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ КОНТИНГЕНТИ КОИ УЧЕСТВУВАА ВО МИСИЈАТА ISAF

Единиците на Армијата на Република Македонија активно учествуваа во обезбедувањето на мирот во Авганистан во состав на Мултинационалните сили кои беа ангажирани во обезбедувањето и градењето на мирот во доделените реони на одговорност во ИР Авганистан, во согласност со меморандумите за разбирање меѓу Министерството за одбрана на Република Македонија и Министерството за одбрана на Обединетото Кралство, Техничкиот договор со Министерството за одбрана на Сојузна Република Германија, Договорот за билатерална соработка со Кралството Норвешка (КН) и Меморандумот за разбирање за Регионалната команда „Север“.

Секоја ротација од македонскиот контингент (МАККОН) во состав на ISAF имаше активно учество и свој придонес во обезбедувањето и градењето на мирот, како и менторирање и советување на Авганистанската национална армија (АНА) во доделениот реон на одговорност во Авганистан.

Во мисијата ISAF во Авганистан во текот на своето 12-годишно искуство, АРМ учествуваше со единици во различни состави, како на пример, сили за обезбедување, тимови за менторирање и врски (ОМЛТ), медицински тимови, старешини за обука на авганистанските безбедносни сили и со штабни офицери во штабот на мисијата, односно:

- две ротации со по два штабни офицери во периодот 2002/2003 година;

- три ротации на контингенти со јачина од пешадиско одделение во периодот 2003/2004 година;

- пет ротации на контингенти со јачина од пешадиски вод во периодот 2005/2007 година;

- седумнаесет ротации на контингенти со јачина од една механизирана пешадиска чета во периодот од 2006 до декември 2014 година;

- еден дополнителен контингент во состав на наменските сили ФЕНИКС со јачина од два вода во 2010 година;

- четири ротации на тимот за менторирање ОМЛТ-1 во состав од двајца старешини во периодот од 2008 г. до месец јануари 2011 година;

- три ротации на тимот за менторирање ОМЛТ-2 во состав од тројца старешини во периодот од 2009 до јануари 2011 година;

- четири ротации на тимот за менторирање ОМЛТ-3 во состав од петмина старешини во периодот од јануари 2011 до јули 2014 година. Армијата на Република Македонија во мисијата ISAF учествуваше и со медицински тимови.

Медицински тим на АРМ во Мајмана

Штабни офицери на АРМ распоредени во рамките на ISAF мисијата

Од август 2005 година, во состав на грчката полска болница, а подоцна од март 2007 до јули 2009 година, во состав на чешката полска болница, АРМ учествуваше со Медицински тим во состав на Здружениот медицински тим на земјите од Јадранската повелба во формат-А3.

Врз основа на Договорот за билатерална соработка со Кралството Норвешка (КН), Република Македонија се обврза да обезбеди хируршки тим за Полската болница на КН која беше лоцирана во градот Мејмана – провинција Фарџаб во северозападен Авганистан. Според

договорот, РМ во период од 3 години испрати 6 ротации на 6-месечен период. Мисијата за обезбедување на Ниво 2-медицинска заштита започна на 1.12.2008 година, а заврши во мај 2012 година.

Меѓутоа, не треба да се заборави како се одвиваа почетоците. Учесството во ISAF започна со испраќање штабни офицери во рамките на турскиот контингент. Учествовавме двапати, со две ротации од три месеци, со двајца офицери, почнувајќи од август 2002 до февруари 2003 година.

Првиот контингент во големина од 10 припадници на АРМ започна со мисијата во Авганистан во февруари 2003 година и иститот беше сместен и распореден во кампот „Верхаус“. Единицата се ангажираше на неколку главни задачи, како што се обезбедување на главната капија во кампот, со контрола

на влез и излез на цивилните и воените моторни возила, извршување на различни патроли со германскиот контингент и затворање на правецот на движење и организација на контролно-пропусна станица, при што се почитуваа стандардните оперативни процедури.

Контингентот на АРМ во кампот „Верхаус“

МИСИЈАТА И ЗАДАЧИТЕ НА МАКЕДОНСКИОТ КОНТИНГЕНТ ВО ЈАЧИНА НА ЧЕТА

Главна мисија на механизираната пешадиска чета во ISAF беше извршување на физичко обезбедување, односно заштита на силите на Командата и на Главниот штаб на мисијата (HQ ISAF) во Кабул, преку обезбедување на влезните капи, периметарот на кампот и патролирање во зоната на одговорност околу базата.

Четата за заштита на силите и обезбедување на Командата на ISAF зеде активно учество на операциите на Коалициските сили за подобрување на безбедносната ситуација во Кабул.

Припадниците на контингентот најодговорно ги почитуваа и ги извршуваа наредбите и инструкциите на надредените офицери во Командата на ISAF (оперативна команда),

кои не беа во спротивност со националните закони, правилата на служба и националните ограничувања, како и определбите што произлегуваат од Женевските конвенции.

Целокупниот персонал од македонскиот контингент, во сите услови и во секое време беше под ексклузивна јурисдикција на националното законодавство, односно македонската правна регулатива, за каков било вид кривичен или дисциплински прекршок сторен на територијата на Авганистан. (Глава 9 од Меморандумот за разбирање).

Задачи на четата:

а). Првата ротација на македонскиот контингент во состав од 90 луѓе со Меморандумот за разбирање меѓу Министерството за

Четата на АРМ во една од ротациите пред Главната команда на ISAF во Кабул

одбрана на Република Македонија и Министерството за одбрана на Обединетото Кралство беше директно потчинета на Борбената група „Исток“ БГ (Е) со која командуваше британски старешина. Во составот на оваа борбена група се наоѓаше и една британска Чета за заштита на силите (UK FP Coy), која извршуваше исти задачи како и четата на македонскиот контингент. Борбената група „Исток“ беше под команда на Регионалната команда „Главен град“, RC-C (RC Capital). Оваа единицата лоцирана во Командата на ISAF имаше задача целосно обезбедување на Главната команда на ISAF и патролирање во т.н. „Зелена зона“, која беше во зоната на одговорност.

При нејзиното распоредување, единицата извршуваше повеќе задачи, меѓу кои:

- воспоставување и обезбедување на истурена оперативна база - FOB (Forward operation Base) „Hawkeye“ („Соколово око“) во реонот на Суроби, кој се наоѓа на 70 км од градот Кабул;
- патролирање во реонот на Суроби и обезбедување на хидро-централите „Наглу“ и „Сименс“, кои снабдуват околу 80% од електричната енергија за градот Кабул;
- спроведување на донации преку цивилно-воената соработка во долината Јагдалег во реонот на Суроби;
- спроведување на заеднички патроли со сили од составот на

германската чета во полициските области во реонот на одговорност и Кхак-е Џабар;

- обезбедување на ЕОД-тимовите при процесот на уништување на неексплодирани експлозивни средства;

- целосно обезбедување на Командата на ISAF (внатрешно и надворешно);

- спроведување на патроли, пеш и со моторни возила во полициската област која е во зоната на одговорност;

- постојана готовност на Силите за брза интервенција - QRF (Quick Reaction Forces) за интервенција во полициските области во реонот на одговорност.

б). Во понатамошните ротации, мисијата на четата, почнувајќи од јули 2007 година (во состав од 126, па сè до бројка од 152 припадници на APM), извршуваше широк спектар на одговорни задачи за внатрешно, периметарско и надворешно обезбедување на Главната команда на ISAF, како што се:

- обезбедување на влезните и излезните врати на базата ;

- обезбедување на надворешниот периметар и на околината на базата од утврдени набљудувачко-стражарските кули кои популарно беа наречени „сангари“;

- патролирање во зоната на одговорност (периметар-патроли), околу базата и до контролните

Темелна
подготовка
пред
упатување
на задача

точки пред Амбасадата на САД и кампот на армијата на САД- „Егерс“;

- обезбедување готовност на силите за брза реакција, првично наменети за реакција во базата, но и надвор, за време на упатување на патролата или по посебна наредба;

- контрола на влез на лица кои се движат пешки и со моторни возила на главната капија во базата;

- контрола на влезот и излезот на комерцијални и вонгабаритни возила на задната капија во базата;

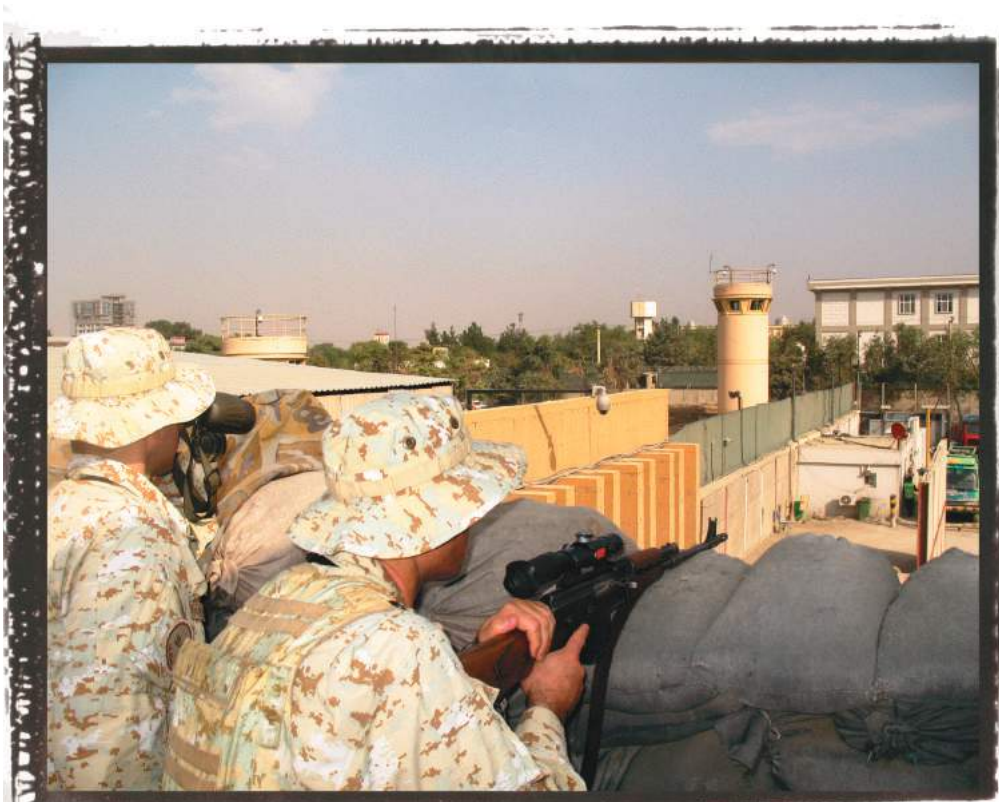
- обезбедување на класифицираните зони во Главната команда на ISAF;

- обезбедување на пријавниците на објектите во командата и ескортирање на лица;

- асистирање на интернационалната воена полиција при претрес и ескортирање на локални жители во текот на приложувањето на документи за работа и нивно интервјуирање;

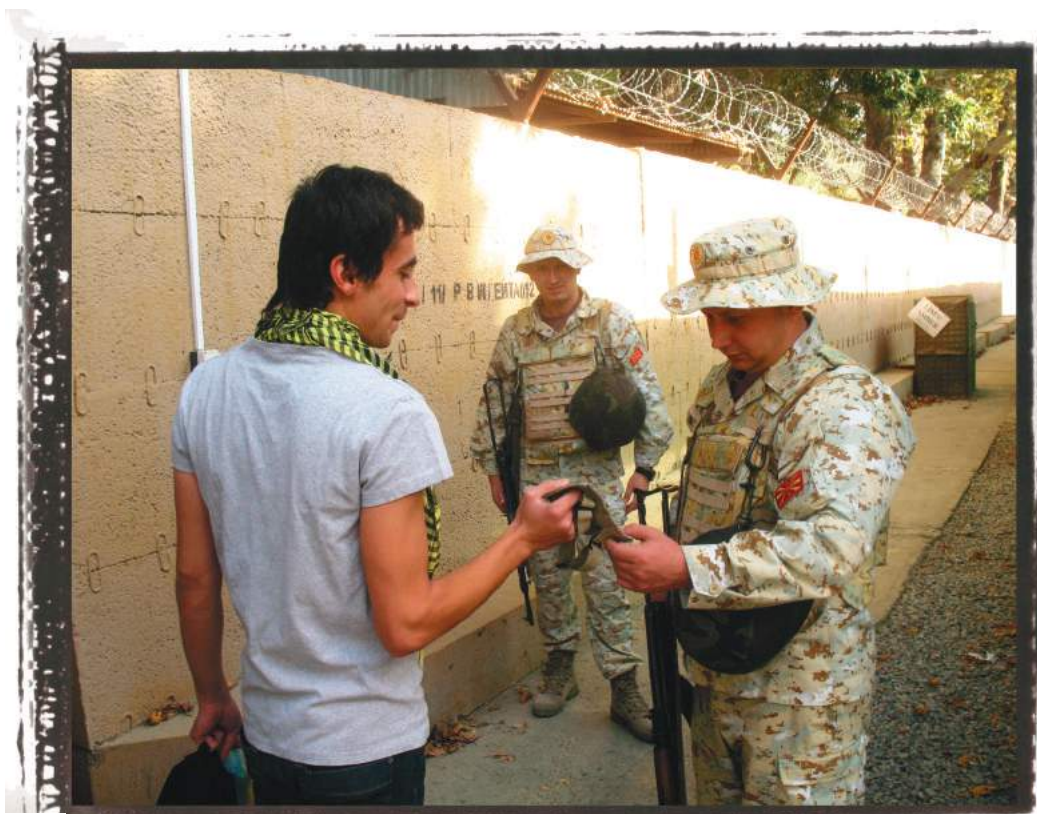
- обезбедување на инженериската единица од составот на Групата за поддршка на базата при работа на проекти за подобрување на безбедноста на базата преку воспоставување патни блокади и одржување на контролна точка на местото за работа;

- обезбедување на конференции и настани на високо ниво кои се организираа и реализираа во објектите во базата на Главната команда на ISAF;

Припадниците на АРМ беа познати по професионалното извршување на задачите во Кабул

Првиот контакт
на влезот
во кампот на
ISAF е со
припадниците
на APM

- обезбедување приеми на високи делегации од странство и на претставници на Владата на ИР Авганистан во Главната команда на ISAF;

- обезбедување на хелиодромот во базата при слетување и полетување на хеликоптери;

- обезбедување на активностите од цивилно-воената соработка и градење на доверба со локалното население на т.н. „петочен пазар“, организиран на стадионот во непосредна близина на базата и т.н. „женски пазар“, организиран во објектот „Милано“, секоја прва сабота во месецот;

- ескортирање на локални работници и чистачи за време на нивната работа во класифицираните зони;

- реализација на вежби на групата за поддршка на базата по најверојатните сценарија за загрозување на базата со ангажирање на персоналот од силите за брза реакција од составот на четата.

Други задачи и активности кои ги реализираше единицата се:

- асистенција на противпожарната екипа при гасење пожар од поголем обем;

- во периодот на зголемено обезбедување, дополнително ангажирање на уште една посада на оклопен транспортер и патрола во непосредна близина на базата;

- повремено ангажирање на потребен број војници за обезбедување на влезот кон Амбасадата на САД;

- изведуваче на патроли, пеш и со моторни возила, во дел од полициските области во доделената зона на одговорност;

- ангажирање на Силите за брза реакција под директна команда на командантот на Групата за поддршка во полициските области во зоната на одговорност; и,

- активности од доменот на цивилно-воената соработка;

- други активности кои биле наредени од претпоставената команда.

На сите наши мировници кои учествувале во составот на силите за обезбедување, сигурно засекогаш им останале во секавање начинот и динамиката на кој ги извршуваа должностите кои доколку ги прашате сликовито го опишуваат на следниот начин: „Во рамки на редовните задолженија вообичаено единица во јачина на еден вод беше ангажирана за реализација на патрола во зоната на одговорност и обезбедување на силите за брза интервенција, од чиј состав едно одделение беше одредено за извршување на патрола, а едно одделение за сили за брза реакција. Одделенијата на оваа работна точка меѓусебно се менуваа на 24 часа. Одделението одредено за патрола имаше задача да реализира најмалку две патроли во текот на 24 часа. Патролирањето се вршеше врз основа на однапред из-

работени планови од страна на командата на четата. По завршеното патролирање, командирите на водовите со водачот на patrolата изработуваа известување за работата на patrolата. Сите патроли траеја од 1 час и 30 минути до 2 часа, зависно од рутата и задачите во текот на патролирањето. Патролите со надворешен периметар во зоните и правците означени како високоризични, прекинаа да се изведуваат со влошување на безбедносната состојба во последните неколку години од мисијата.

Единицата - Одделението за брза интервенција (QRF – Quick Reaction Forces) со комплетна борбена опрема во готовност, беа сместени во посебно одредена просторија, додека два оклопни транспортери (ОТ) „хермелин“ кои беа најпрепознатливи во базата, гордо виорејќи го македонското знаме, секогаш беа пред просторијата и подготвени за поаѓање во секој момент, обезбедени со неопходните средства за врски, подготвени за интервенција 24 часа во денот, со време на готовност во нормални услови 15 минути, а по наредба и за 10 или 5 минути. Единицата се ангажираше по наредба на командантот на базата преку дежурниот офицер, во случај кога припадниците на ISAF-силите се загрозени или за вонредни ситуации во базата или во зоната на одговорност на единицата.

Впрочем, голем број признанија од најодговорните во базата, им беа дадени токму на овие наши сили за брза реакција, за минималното време за кое тие интервенираа, а со тоа на сите припадници на вооружените сили во Кабул им влеваа доверба и сигурност“.

Покрај останатите задачи, Единицата за брза интервенција беше ангажирана и за заштита на конвои при превоз на болни лица до болницата на Интернационалниот аеродром во Кабул „KAIA“ (Kabul International Airport) и за ескортирање на конвои при превоз на ВИП-личности. Нашите мировници

секогаш ќе останат горди на фактот дека тие и македонското знаме беа првите нешта што многу познати личности и делегации кои го посетуваа Главниот штаб го забележуваа на меѓународниот аеродром во Кабул.

Меѓу другите одговорни задачи беше и обезбедување на кампот – обезбедување на главната и задната капија со поседнување на набљудувачките кули.

За оваа цел непрекинато беше ангажирана единица во јачина од два водови. Задачите се извршуваа де-ноќно, 24 часа. За време на важните настани кои се организираа во

Патролирањето како една од задачите во мисијата ISAF

На задача со припадници на ВС на Обединетото Кралство

кампот (посети на ВИП-личности, организација на значајни конференции, како и организација на прослави), единицата беше ангажирана за организација на кордон за заштита на лица и објекти во кои беа организирани важните настани. Многумина ќе се сеќаваат дека биле дел од обезбедувањето на претседателот на САД, на генералниот секретар на НАТО или на претседателот на Авганистан и на министри за одбрана од многу земји кои доагаа во посета на Главната команда на ISAF.

За време на извршување на мисијата, персоналот од четата беше ангажиран и за обезбедување на други објекти во зоната на одговор-

ност, и тоа при официјални посети на Авганистан од страна на високи NATO-претставници и на Воениот комитет на NATO.

Покрај останатото, персоналот од контингентот реализираше постојано 24-часовно дежурство во оперативниот центар на баталјонската група за поддршка на базата која е одговорна за целокупната безбедносна и логистичка поддршка. За дежурни и помошници на дежурните во оперативниот центар се одредуваа лицата од Командата на контингентот. Во дежурството учествуваа тимови од по двајца старешини. Дежурството беше организирано во смени, со осумчасовно траење.

Во текот на извршување на задачите од мисијата со припадниците кои не се ангажирани на активности, постојано се изведуваше и обука, како на пример:

- обука за пронаоѓање на магнетни мини на возила, детекција на лажни идентификациони картички, обука со скенерот за багаж, обука со скенерите за возила за пронаоѓање на експлозив и борба во урбана средина;

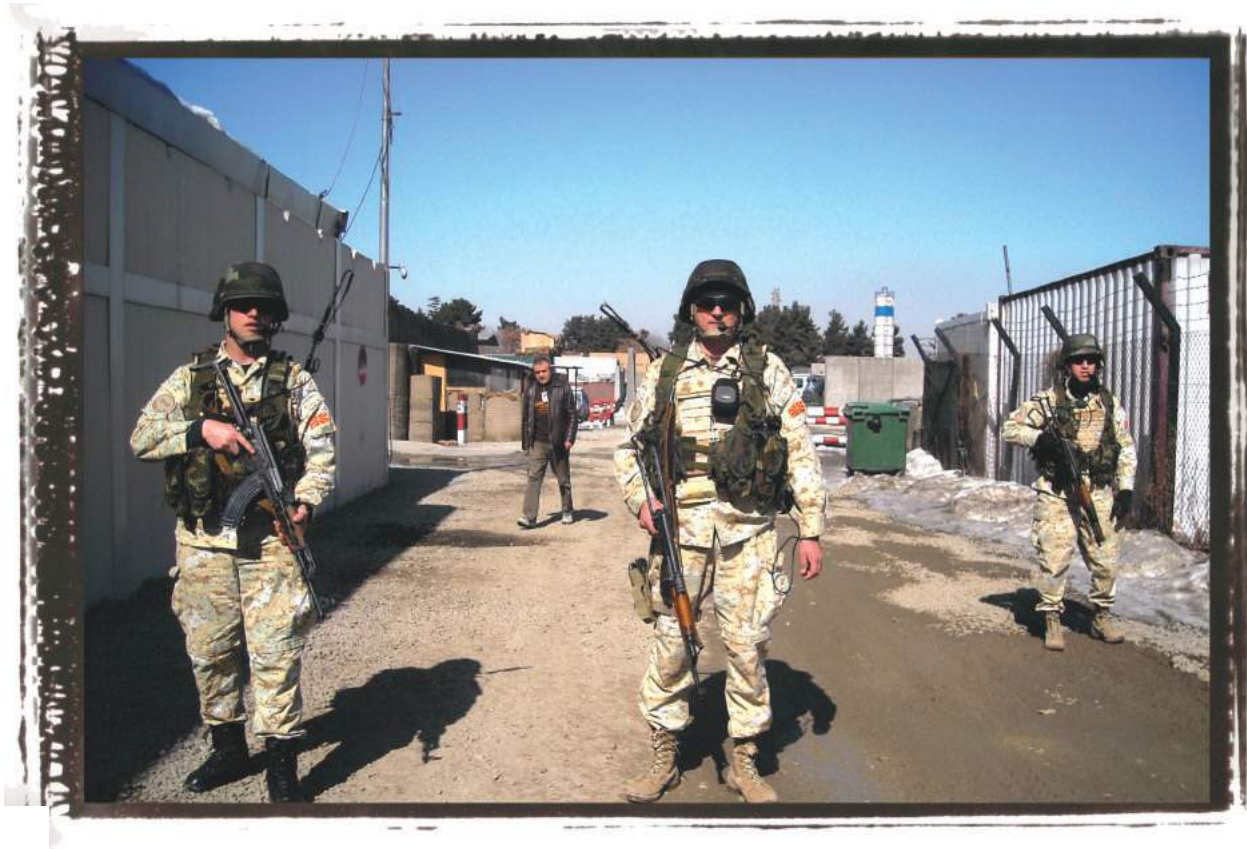
- обука со целата чета во постапките при тревога на базата во разни ситуации (добиевна закана врз базата, пронајден сомнителен пакет во базата, директен напад на ба-

зата, индиректен напад на базата, натрапник во базата и напад на возило-бомба и бомбаш-самоубиец на базата), како и постапка на силите за брза интервенција во случај на комплексен напад на задната капија;

- санитарска обука: прва помош и самопомош, сончаница, топлотен удар и шок-состојба.

Во одредени ротации беше организиран и основен јазичен курс по јазикот дари.

Меѓу нашите мировници секогаш ќе останат во сеќавање и се прераскажуваат случките при контрола на лица кои влегуваат во базата

Патрола на АРМ во обезбедување на кампот на Командата на ISAF

Рутинските контроли со почитување на сите процедури на моторните возила за влез во кампот на ISAF

каде најодговорно и најпрофесионално се извршувале задачите, почитувајќи ги крајно доследно процедурите за влез, кога неколкупати имаат задржано високи воени

и политички личности, меѓу кои и неколку генерали. Нашите мировници, применувајќи ги предвидените постапки, секогаш одговараа со ведар и пријателски израз:

Комплементарна на задачите беше и помошта на населението во Авганистан

Припадничките
на женскиот
пол од АРМ
рамноправно
ги извршуваа
задачите со
нивните колеги

„Ве знаеме господине, но ние сме задолжени за Вашата сигурност и за сигурноста на базата и ние го работиме тоа најсовесно и најстручно. Затоа, доколку немате валидна документација за влез, почитувајте ги

нашите наредби“. За сите овие случаи, лично од командантите на ISAF од неколку ротации се добиени пофалби за најодговорно извршување на задачите.

Не отсуствуваше
ниту соработка
со цивилните
структури во
Кабул

НАМЕНСКИ СИЛИ „ФЕНИКС“

Мировната операција на наменските сили „Феникс“ беше исклучително сложена мисија, која бараше многу подготовки и енергија. Македонскиот контингент во состав на 86. пешадиска бригада борбен тим (86th Infantry Brigade Combat Team) на Националната гарда на Вермонт – САД, изведуваше операции во зоната на одговорност, со цел стабилизација и безбедност на Авганистан во склоп на меѓународните коалициски сили.

Во рамките на оваа мисија, 79 припадници на Полкот за специјални операции (пСО) и на Баталјонот на Воената полиција (бнВП), заедно со нивните колеги, припадниците на Националната гарда на Вермонт, САД, и Армијата на САД, во период од девет месеци извршуваа мисии од областа на обуката и менторирањето на Авганистанската национална армија и полиција, како и заеднички операции за поддршка на мирот и стабилноста на оваа средноазиска земја, мисии за обезбедување на високи личности од воениот персонал на НАТО и на ISAF и заедно со коали-

циските сили на НАТО и на САД дејствуваа како поддршка на авганистанската армија и полиција. Учеството на наменските сили „Феникс“ во Авганистан со нивната стручност и обученост ја потврдија професионалноста на припадниците на АРМ во учеството на меѓународни мисии. Комплексноста на мисијата „Феникс“ ја зголеми довербата и меѓусебната соработка на македонскиот контингент со припадниците на 86. пешадиски бригаден борбен тим од Армијата на САД и го потврди долгогодишното партнерство на Република Македонија со Националната гарда на Вермонт. Задачите кои ги извршуваа припадниците на АРМ во рамките на наменските сили „Феникс“ беа исклучително комплексни. Припадниците на АРМ, заедно со припадниците на Националната гарда на Вермонт во мисијата „Феникс“ извршуваа сложени и деликатни задачи кои се состоеја од:

- борбено патролирање пеш и со моторни возила, со цел да се прикаже присуство на сили во областа;

- извршување на специјални и специфични извидувачки и снајперски мисии;
- обезбедување на конвои во зоната на одговорност;
- кордон и претрес;
- сили за брза реакција.

Наменските сили „Феникс“, исто така, извршуваа активности од доменот на цивилно-воената соработка. Беа организирани голем број на состаноци со локални авторитети на кои беа планирани и реализирани низа проекти: изградба на училишта, болници, системи за наводнување и друго. Исто така, наменските сили „Феникс“ изработуваа проекти за реконструкција на четната оперативна база. Сите припадници на АРМ кои учествуваа во рамките на „Феникс“ се одликувани со медали и признанија. Припадни-

ците на АРМ во наменската мисија „Феникс“ покажаа и докажаа дека нашата земја знае да продуцира достоинствени кадри, чија подготвеност е на нивото на армиите на земјите-членки на НАТО-алијансата.

Нивното залагање не остана незабележано и во Република Македонија. Сите припадници кои беа дел од наменската мисија „Феникс“, од министерот за одбрана добија монети, а беа доделени и четири плакети со логото на Министерството, и тоа на Полкот за специјални операции, на Баталјонот на Воената полиција, на „Ренџерите“ и на „Волците“. Токму тие медали и признанија, дополнети со високите оценки за професионализмот покажан во секојдневното работење, претставуваат потврда за интероперабилноста на АРМ со земјите-членки на НАТО.

Учеството во наменските сили „Феникс“ беше можност за потврда на интероперабилноста со НГ на Вермонт

ОПЕРАТИВНИ ТИМОВИ ЗА МЕНТОРИРАЊЕ И ВРСКИ ОМЛ-ТИМОВИ (OPERATIONAL MENTOR AND LIAISON TEAM - OMLT) во рамките на ISAF

Оперативни тимови за менторирање и врски, ОМЛ-тимови (Operational Mentor and Liaison Team - OMLT) во рамките на ISAF.

Оперативната програма за тимовите за менторирање и врски (ОМЛТ) е важен дел од придонесот на NATO-ISAF кон развојот на Авганистанската национална армија (АНА).

Тие обезбедуваа обука и менторство на АНА. Исто така, служеа како врска помеѓу АНА и силите на ISAF, со координирање на планирање на активностите и обезбедување дека единиците на АНА ја

добиваат потребната поддршка (вклучувајќи блиска воздушна поддршка, евакуација на жртви и медицинска евакуација).

Нашите припадници во ОМЛ-тимовите, без разлика дали тоа бил тимот 1, 2 или 3, во текот на нивното ангажирање од 2008 до крајот на мисијата ISAF извршуваа задачи за менторирање на соодветните штабни секции на авганистанската армија на бригадно ниво во 3. бригада – 209. корпус на Авганистанската национална армија (АНА) во Мазар е Шариф, Регионална команда „Север“.

Работата
во ОМЛТ –
можност за
стекнување
нови искуства

ОМЛТ-тимовите се ангажираа за менторирање при изведување на обуката, надгледување и помагање на истата и предлагање на поефикасен начин на работа на единиците од составот на АНА, со крајна цел оспособување за самостојно извршување на операции во зоната на одговорност.

Пред самото заминување во мисија во Хохенфелст, СР Германија, персоналот посетуваше курс за извршување на ОМЛТ-мисијата, каде и директно се запознале со мисијата, целите и методите на работа.

ОМЛТ 1. Овој тим беше ангажиран во состав офицер за врски и подофицер за врски. Мисијата на ОМЛТ на македонскиот контингент беше

реализирана во периодот од 22.03.-25.09.2008 година. Тимот беше ангажиран во периодот од март 2008 година до јануари 2011 година со ротација на 6 месеци. Основна мисија на тимот беше менторирање во секцијата С-6 во 1. АНА бригада во 209. АНА-корпус во кампот „Mike Spann“ во Мазар е Шариф.

ОМЛТ е под оперативна контрола на германскиот контингент каде беше распореден тимот, во рамките на бригадниот ОМЛТ на 3.бригада на 209. корпус на АНА во Мазар е Шариф, односно во ОМЛТ во Регионалната команда „Север“. Тој беше распореден во кампот каде што е сместен германскиот ОМЛТ (во Мазар е Шариф).

ОМЛТ 2. Овој тим се ангажираше во состав: офицер за разузнавање, офицер за огнена поддршка и подофицер за персонал, во периодот од јануари 2009 до јули 2010 година во рамките на бригадниот ОМЛТ на 2.бригада на 209. корпус на АНА во Кундуз, во Регионалната Команда Север. Смената на персоналот беше со ротација на шест месеци. ОМЛТ 2 се ангажира во рамките на бригадниот ОМЛТ на 2. бригада на АНА за менторирање при изведување на обуката, надгледување и помагање на истата и предлагање на поефикасен начин на работа на единиците од составот на АНА, со крајна цел оспособување

за самостојно извршување на операции во зоната на одговорност.

ОМЛТ 3. Овој тим се ангажираше во состав: офицер за врски, подофицер за врски, офицер за разузнавање, офицер за огнена поддршка и подофицер за персонал во рамките на бригадниот ОМЛТ на 3. бригада на 209. корпус на АНА во Мазар е Шариф. Тимот се ангажираше во периодот од јануари 2011 до јули 2014 година со ротација на 6 месеци. Основна мисија на тимот беше менторирање при изведување на обуката, надгледување и помагање на обуката и предлагање на поефикасен начин на работа на единиците од составот на АНА, со крајна

Старешините на АРМ како дел од ОМЛТ за обука на авганистанските безбедносни сили

Доставување
хуманитарна
помош на
локалното
население

цел оспособување за самостојно извршување на операции во зоната на одговорност.

Персоналот од ОМЛТ извршуваше најразлични задачи, меѓу кои:

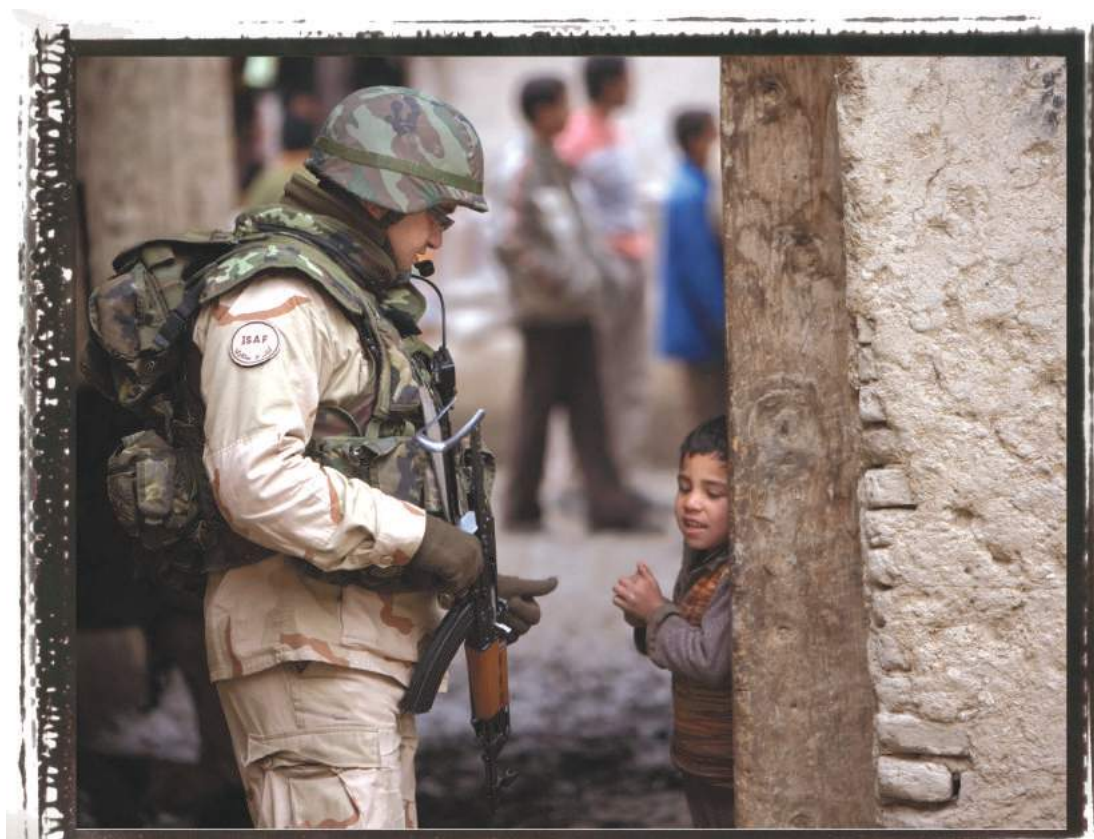
- извршување задачи кои произлегуваат од должноста која ја вршат во ОМЛТ (менторирање во рамките на секциите и учествуваат во планирањето на операциите);
- менторирање, обучување и обезбедување понатамошна обука и поддршка на планирањето и извршувањето на операциите кои следат;
- асистенција при поврзувањето на АНА со ISAF и Коалициските сили;

- обезбедување редовно присуство на брифинзи и состаноци со претпоставените во рамките на бригадниот ОМЛТ;

- редовно одржување контакти со најстариот национален претставник во мисијата ISAF во Авганистан;

- доставување неделни извештаи за работата во бригадниот ОМЛТ преку најстариот национален претставник во мисијата ISAF.

Во текот на мисијата, најголем дел од времето ОМЛТ го поминувала во обука на силите на АНА, во камповите и средините каде АНА ги реализирала задачите, вклучувајќи и реализација на конкретни борбени операции. Задачата на нашите

Македонските мировници кај народот во Авганистан беа познати како „војниците со сонце на ракавот“

тимови била следење и поддржување на активностите на АНА, така што во рамките на оваа мисија нашиот персонал поминувал по неколку седмици во борбени операции на терен во провинцијата Бадакшан, во градот Фејзабад, кој е оддалечен околу 600 км од кампот. Повремено тимовите учествувале на состаноци во полициски станици, остварувале контакти со пописните комисии за време на пописите и изборите и остварувале контакти со разни владини и невладини организации.

Во текот на мисијата, соработката со припадниците на Авганистанската армија и со припадниците на

останатите членки на ISAF е на многу високо ниво.

Во склоп на ОМЛТ се реализирала и обука по разни теми. Дека обуката на нашите припадници во ОМЛ тимовите е високо рангирана потврдува и организираниот транспорт од сојузниците за потребите на нашиот ОМЛТ, каде превезувањето е условувано со беспрекорно познавање и извежбаност на борбените постапки во случај на ненадеен напад и заштита, што не претставувало никаков проблем за нашите претставници и никогаш немало дополнителна обука за нашите мировници.

МЕДИЦИНСКИТЕ ТИМОВИ НА АРМ ВО СОСТАВ НА ISAF

Здружен медицински тим

Армијата на Република Македонија во мисијата ISAF учествуваше со Здружен медицински тим во рамките на САД-Јадранската повелба А3 формат, и тоа од август 2005 година во состав на грчка полска болница – ниво 2, а подоцна од март 2007 до јули 2009 година во состав на чешката полска болница.

Во оваа мисија Здружениот медицински тим функционираше како тим од 12 претставници, и тоа по четири претставници од Р.Албанија, Р.Хрватска и Р.Македонија, лоцирани на меѓународниот аеродром во Кабул („Kabul International Airport KAIA“, Авганистан). Во рамките на А3-медицинскиот тим беше вклучен медицински персонал од тогашната Служба за воено здравство – Скопје и од водовите за медицинска поддршка од составот на Командата за логистичка поддршка (брЛП).

Македонскиот медицинскиот тим беше во состав: еден лекар, двајца медицински техничари, болничар и еден возач, или вкупно четири лица со ротација на персоналот на 6 месеци. Пред секое заминување во мисија, тимот се подготвуваше заеднички во Р. Албанија и во Центарот за медицинска обука при ЦВЗ – Скопје. Медицинскиот тим беше ангажиран во период од август 2005 до јули 2009 година, непрекинато со ротација на персоналот на шест месеци.

Хируршки тим: врз основа на Договорот за билатерална соработка со Кралството Норвешка (КН), Република Македонија се обврза да обезбеди медицински хируршки тим за полската болница на КН која беше лоцирана во Мејмана - Северозападен Авганистан. Согласно Договорот Република Македонија во период од 3 години испрати 6 ротации на 6-месечен период.

Медицинскиот тим во Мејмана

Мисијата за обезбедување на Ниво 2-медицинска заштита отпочна на 01.12.2008 година, а заврши во мај 2012 година.

Мисијата на Медицинскиот хирушки тим (МХТ) во ISAF е да обезбедува медицинска заштита за припадниците на ISAF, Ниво 2

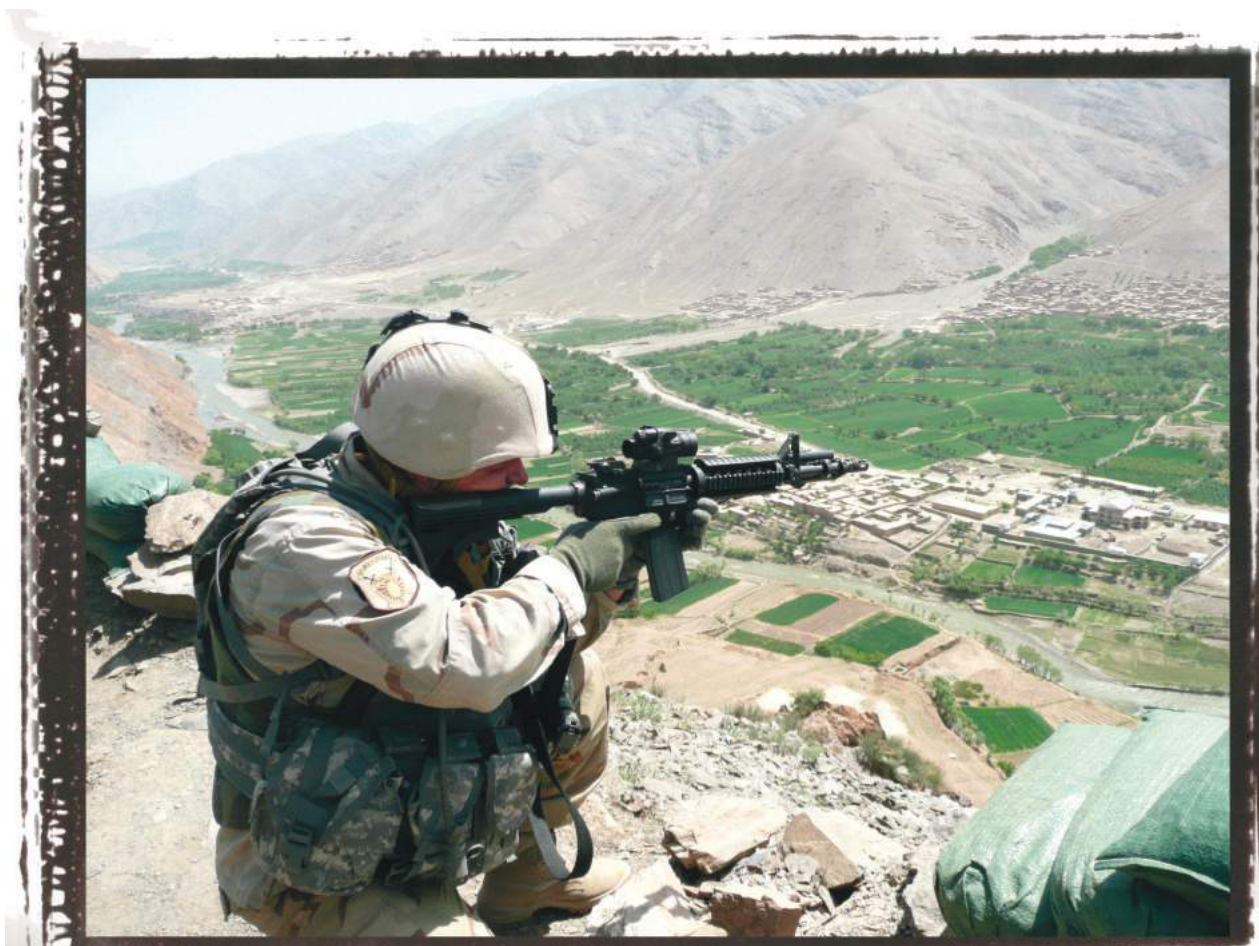
Еден од Хирушките медицински тимови во Мејмана

(ROLE 2), во состав на Провинцискиот тим за реконструкција (ПРТ-провинциски тимови за реконструкција), чија улога е да помагаат во реконструкцијата на поствоен Авганистан.

Во согласност со техничкиот аранжман помеѓу МО на Република Македонија и МО на Кралството Норвешка, МХТ се ангажира за:

- дијагноза и лекување хируршки пациенти, распоредување на ранетите војници по приоритет;
- лекување во рамките на акутната медицина, анестезиологија и интензивна нега - медицина на пациентите на единицата;
- вршење настава за медицинскиот и помошниот медицински персонал и распоредување на ранетите војници по приоритет.

Совладувањето на специфичниот терен во Авганистан претставуваа предизвик за извршување на задачите

ШТАБНИ СТАРЕШИНИ ВО ISAF

Македонските старешини уште на самиот почеток на мисијата се ангажираа за извршување на штабни должности, и тоа најпрвин во состав на турскиот контингент, а потоа и штабни старешини во состав на Бригадата за Југоисточна Европа - South-Eastern Europe Brigade (SEEBRIG) во ротацијата кога учествуваше Бригадата. Од почетокот на 2008 до јануари 2009 година во Главниот штаб на мисијата ISAF започнаа својот активен придонес да го даваат тројца штабни офицери распоредени во секциите: Информативна координачка секција, Секцијата J-9 – Цивилно-воена соработка (ЦВС) и психолошки операции. Следните ротации и задолженија на штабните старешини се според следниот распоред:

- јануари 2009 г. - тројца штабни офицери (J-9 ЦВС и офицерот за инженериски паркови и обука и еден воен полицаец кој извршуваше задачи на аеродромот во Кабул - KAIA);

- од ноември 2009 г. - двајца штабни офицери се преместени во базата на аеродромот во Кабул каде се наоѓа и воениот полицаец;

- 2010 г. – двајца штабни офицери (офицер за инженериски паркови и обука и еден воен полицаец);

- 2011 г. - двајца штабни офицери (офицер за инженериски паркови и обука и 1 воен полицаец);

- од 2012 до јануари 2013 г. - двајца штабни офицери (офицер за инженериски паркови и обука и 1 воен полицаец);

- од 2013 до декември 2014 година - еден воен полицаец.

Офицерот за инженериски паркови и обука вообичаено е распореден во Инженериското одделение во секцијата J-3/ ISAF, а подофицирот за воена полиција бил распореден во Меѓународната полициска станица на аеродромот во Кабул.

Задачи на штабните офицери во Школото за воена полиција

Во период од септември 2011 до март 2012 година беше испратен тим на офицери за менторирање во Школото за воена полиција во Кабул. Тимот се состоеше од тројца

офицери. Во периодот од февруари 2012 до септември 2012 година, тимот беше во состав 5 подофицири и 3 офицери, а во период од септември 2012 до март 2013 година од двајца офицери.

Штабните офицери, во рамките на Школото за воена полиција (ШВП) во Кабул, се ангажираа за менторирање при изведување на обуката, надгледување и помагање на истата и предлагање на поефикасен начин на работа во Школото за воена полиција, со крајна цел, оспособување за самостојно извршување на операции во зоната на одговорност.

Од заедничката обука на Авганистанската национална армија

Задачи на офицерот за инженериски паркови и обука:

- менаџирање на инженериските паркови (ИП);
- учество во комисија за избор и техничка процена на тендери за изградба на ИП;
- надзор над инвентарот на средствата во ИП;
- воспоставување на СОП за користење на средствата во ИП;
- планирање и набавка на средства од IV класа за потребите на ИП;
- планирање, координација, синхронизација и контрола на инженериската обука (мостови и заштита

на сили) со припадниците на инженериските единици, како на пример на Коалициските сили и на Авганистанската национална армија;

- извршување на дополнителни задачи во рамките на секцијата;
- компилација на неделното инженериско известување, која се доставува до Здружената команда на сили во Брунsum;
- следење на состојбата на правците на движење во зоната на операции на инженериските единици кои се директно под команда на ISAF-Здружено-оперативната команда (18. инженериска бригада, подоцна заменета со 411-тата инженериска бригада, како и со 22. морнарички градежен полк).

Задачите на подофицерот на воената полиција

Во рамките на Меѓународната воена полиција на северниот (воениот) дел од меѓународниот аеродром во Кабул (Kabul International Airport -KAlA), задачите на подофицерот на воената полиција опфаќаат извршување предвидени должности во согласност со стандардните оперативни процедури на Меѓународната воена полиција на северниот (воениот) дел од меѓународниот аеродром во Кабул. Подофицерот за воена полиција, распределен во составот на Меѓу-

народната воена полиција на северниот (воениот) дел од меѓународниот аеродром во Кабул, меѓу другото, е одговорен за:

- вршење истраги во криминални активности на KAlA (Север);
- контрола на сообраќајот на KAlA (Север);
- вршење на истражни постапки во случај на сообраќајни незгоди во кампот;
- имплементација на програми за безбедност во сообраќајот;
- приведување;
- контрола и безбедност на патниците на сите летови кои пристигнуваат и заминуваат од воениот аеродром, како внатрешни така и надворешни (меѓународни);

- поддршка од доменот на обврските на силите за заштита на КАИА (Север).

Покрај наведените обврски, воениот полицаец бил ангажиран и во служба на менаџирање и надзор во рамките на Меѓународната полициска станица.

За време на ангажирањето сите припадници од контингентот ги почитуваа правилата за ангажирање во зоната на одговорност, културните и традиционални навики на населението.

УЛОГАТА НА НАЈСТАРИОТ НАЦИОНАЛЕН ПРЕТСТАВНИК

Предводници на македонските контингенти во повеќето ротации беа најстарите национални претставници кои беа организатори на ангажманот координатори со останатите контингенти и лица со грижа и совест за секој припадник на АРМ во Авганистан.

Најстариот национален претставник (ННП) се прераспоредува во составот на четата ISAF. Од почетокот на учеството во мисиите, па до 2009 година, како најстар национален претставник се одредуваше командирот на единицата или најстариот по чин од составот на штабните офицери.

Зголеменото учество носи и поголеми обврски и одговорности. Поради тоа, со ротацијата во јули 2009 година, за првпат е испратен офицер на АРМ во улога на најстар национален претставник како посебна и издвоена функција.

Најстариот национален претставник во текот на мисијата е претставник на Република Македонија кој на најодговорен начин ги застапува и ги штити интересите на нашата држава и на контингентите на АРМ кои учествуваат во мисијата, а покрај тоа извршува и други задачи меѓу кои:

- организација и ескортирање за време на посетите на високи претставници на Република Македонија во Авганистан (во координација со Командата на ISAF);
- присуство на конференции, брифинзи, состаноци во Главната команда на коалициските сили во Авганистан во Кабул;
- организација на ротацијата на сите контингенти во време предвидено за ротација;
- покренување и за решавање на сите отворени прашања и проблеми од животот и работата на контингентите;

- одржување на редовни брифинзи и состаноци со командантите на контингентите и со останатиот персонал;

- учествување на состаноците со националните претставници од другите армии каде се дискутираат теми во врска со операцијата и администрацијата на коалициските сили и, кога е потребно, да воспоставува заеднички ставови и разбирања поради националните разлики;

- обезбедување на совети кога тоа се бара од него за командната група на штабот на коалициските сили, за прашања од областа на правилата и регулативите, кои се во директна врска со употребата и задачите на контингентите на АРМ;

- следење на работата и одржување на врски со останатите контингенти на АРМ во мисијата ISAF и изработување и доставување до ГШ на АРМ на неделни известувања за состојбата во контингентите;

- прибирање на пристигнати фактури за наплата за услугите кои ги добиваат нашите контингенти (исхрана, перење на опремата и друго) и нивно доставување за реализација во Република Македонија;

- да се грижи за моралот и одржување на спортски и забавни активности преку учество во посебна комисија во базата за тие активности.

НАЈЧЕСТИ ЗАКАНИ ЗА ПРИПАДНИЦИТЕ НА АРМ ВО ISAF

Да се престојува и воедно да се изведуваат активности во зони во кои постојано нивото на безбедност е „портокалово“, а понекогаш и „црвено“, односно потенцијално опасно или многу опасно во согласност со НАТО-класификацијата за безбедност претставува предизвик за секој војник, дури и за оние најјаскуните. Но, токму тука нашите мировници се докажуваат на дело, имаат смиренни лица кои зрачат со доверба, а и во најопасните ситуации тие беа на првата одбранбена линија, извршувајќи ги доверените задачи. Во опасни ситуации, кога сирените во базата повикуваат на пронаоѓање на засолниште, на првите одбранбени позиции под шлемовите и полната борбена опрема, се забележуваше само македонското сонце на левиот ракав од униформата, како на позициите

будно ја следи состојбата и одговара на предизвиците.

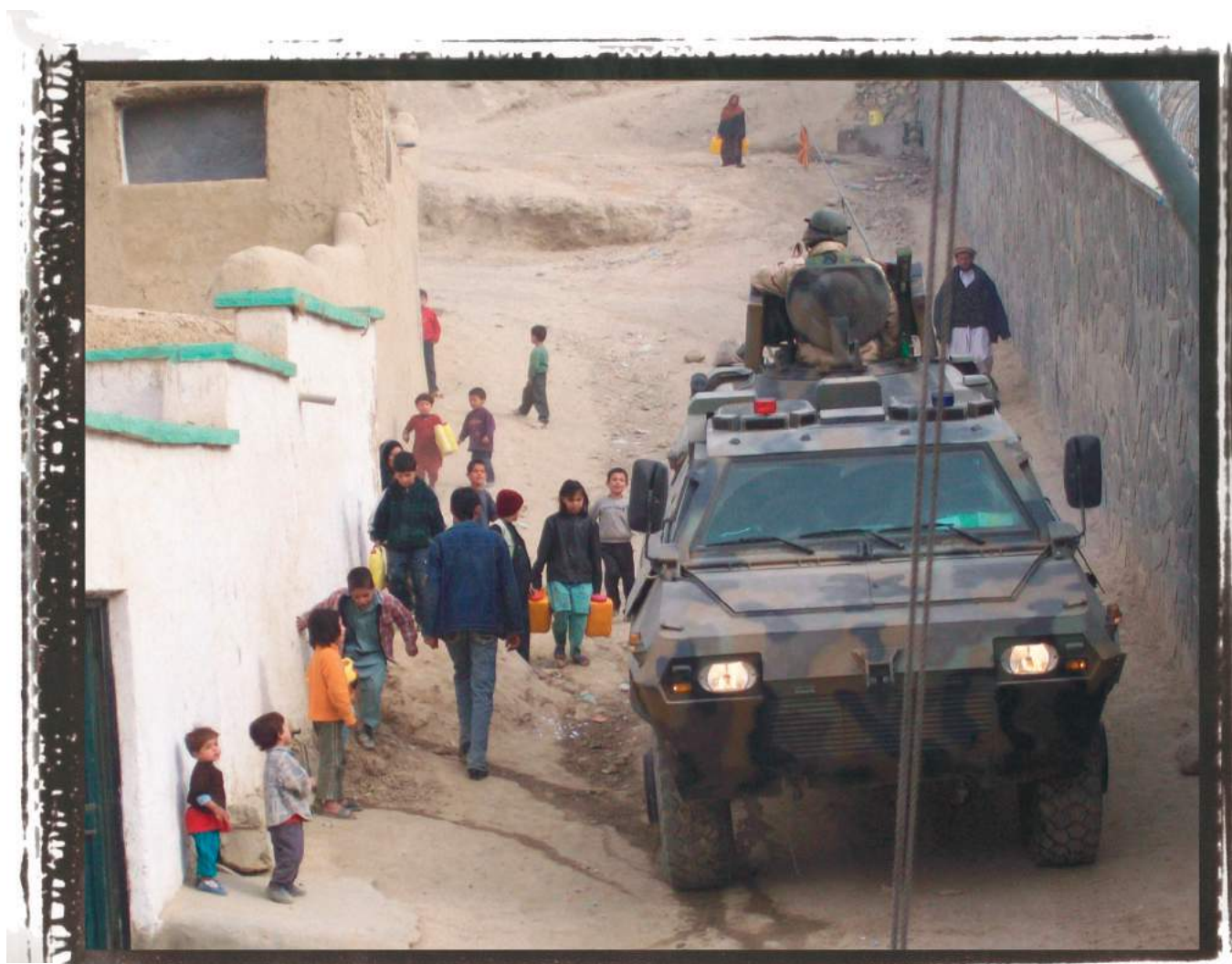
Припадниците на македонскиот контингент за време на учеството во ISAF се среќаваат со бројни предизвици и закани. Како најчести закани врз безбедноста на единиците кои ја извршуваат мисијата во Авганистан во континуитет се појавуваат првенствено:

- нападите со импровизирани експлозивни направи;
- напади од бомбаши-самоубијци, од возило, пеш и слично;
- снајперски напади;
- директни напади со пешадиско вооружување и
- ракетни напади.

Покарактеристични забележани напади се нападот на самоубиец од автомобил-бомба со м/в на главната капија на HQ ISAF во јули 2009 година; масивениот напад на

базата на Главниот штаб (HQ ISAF) со пешадиско вооружување во септември 2011 година и синхронизи- раниот напад на базата на Главниот штаб, на Претседателската палата, на седиштето на ЦИА, на Мини- стерството за одбрана на Авгани- стан и на меѓународните хотели во јуни 2013 година. Во рамки на сите

напади, припадниците на АРМ останаа на висина на своите задачи, укажаа помош во одбивање на на- падите и дадоа поддршка во обез- бедување на околните објекти, меѓу кои и на Американската амбасада во Кабул, за што беа несебично по- фалени од сојузниците и партне- рите.

ДОБИЕНИ ПРИЗНАНИЈА

Единиците ангажирани во мисиите во целост ги реализираа поставените задачи и на најдобар можен начин ги презентираа обученоста, оспособеноста и компатбилноста на АРМ со армиите од земјите членки на НАТО.

За успешно остварените резултати, голем дел од припадници на

контингентите ангажирани во мисиите беа наградени и пофалени од министерот за одбрана, началникот на ГШ на АРМ и непосредно претпоставените команданти и командири.

Припадниците на контингентите, исто така, се наградени од страна на највисоките командни структури

од командата на ISAF, од Коалициските сили и од Армијата на САД и доделени им се повеќе видови на медали:

- NATO-медал за учество во мисијата ISAF, кој му се доделува на секој припадник кој учествувал во ротација од најмалку 30 дена;
- Медал за достигнување од страна на Армијата на САД (Achievement medal), кој им е доделен на поголем дел од припадниците-учесници во мисијата „Феникс“;
- Медал на американската кампања во Авганистан, (ARCOM), ме-

дали и бронзени значки за учество на припадници на АРМ во мисијата во ISAF;

На најстарите национални претставници во мисијата им се доделувани и монети за благодарност од страна на началникот на Главниот штаб, а на командантите на контингенти, главните наредници и одреден број на офицери, им се доделени монети за благодарност од страна на командантот на Баталјонската група за подршка (BSG Commander), и воедно командант на базата.

ДОСТОЈНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА И ВО НЕБОРБЕНИОТ ДЕЛ ОД ЖИВОТОТ И РАБОТАТА ВО МИСИЈАТА

Македонските мировници во текот на својот престој во мисијата ISAF покрај извршување на борбениот дел од задачите во она малку слободно време кое го имаа на располагање, беа активни и во секојдневните неборбени активности. Ја користеа секоја можност да учествуваат и да се натпреваруват во спортските настани, како и да се дружат со припадници од другите национални контингенти, придонесувајќи за заедничко разбирање и соединување меѓу нациите кои партиципираа во мисијата.

Мисијата ISAF ќе остане запаметена и по тоа што дури и во условно кажано воени услови, при сите ротации и во сите бази се водеше сметка за основните потреби за пристојно сместување, комуника-

ција, исхрана и рекреација на персоналот.

Персоналот кој ги извршуваше должностите, начелно беше сместен во објекти од контејнерски тип и во други комплементарни објекти кои ги задоволуваа условите за престој и работа. Женскиот персонал беше сместен во посебни објекти.

Интересно е што сите сместувачки капацитети имаа свое име, кое на својствен начин помага при евакуација за време на тревогите и за полесно пронаоѓање на персоналот кој се бара. Интересно е што објектот каде беше сместен нашиот контингент во Главниот штаб на мисијата беше наречен „Том“, додека името на објектот на припадниците на Обединетото Кралство беше

Raising the cup

Macedonian mid fielder Goran Boleski kisses the cup after his team won HQ ISAF's football final. An elated team-mate and team captain Elvis Todorovski looks on.

Photo by Sgt. Ruud Mol

For more on the championship
turn to page 22.

„Џери“, така што сите припадници на базата во неофицијалните разговори постојано потенцираа како „Том“ и „Џери“ извонредно ги синхронизираат и ги извршуваат работните задачи.

Во базата каде се наоѓа Главниот штаб, каде што беа сместени најголемиот број наши припадници на контингентите, реализираа редовни спортски активности и одржување на физичката кондиција на спортските терени, при што се постигнуваа забележителни успеси и во овој неборбен дел на мисијата.

Културно забавните активности се третирали како значајни активности за моралот на сите припадници во базата. Од страна на надлежните во базата се организирани игранки,

натпреварувачки игри, турнири во фудбал, одбојка, шах, пикадо, билијард, бинго и други игри. Нашите припадници, и покрај постојаното ангажирање во задачите, секогаш поседувале доволно елан за постојано да победуваат или, во најмала рака, да бидат меѓу првите три места во речиси сите екипни, а понекогаш и во поединечни дисциплини, за што имаат добиено голем број пехари, медали и признанија од страна на Комисијата за морал и забавни активности.

Победите на нашите припадници во спортските, но и во забавните активности, понекогаш биле нестимулативни за останатите екипи, така што пред секоја активност, сите прашувале дали и „македонските

сонца“ имаат свои учесници, за веднаш да почнат да прогнозираат кој ќе биде второ и трето место, додека за првото како однапред да се знаело.

Во базата, со претходно доставени барања за прослави на национални празници, на родендени и слично, можеле да се користат одредени објекти наменети за таа цел. Националниот ден на Република Македонија, 2 Август – Илинден, официјално поддржан во Главниот штаб на мисијата HQ ISAF (со одредена финансиска дотација и присуство на највисоките старешини), се прославувал од секоја ротација која била присутна во соодветниот пе-

риод но, исто така, на ниво на контингент се прославувале и Денот на АРМ, Денот на државноста, 8 Септември и Денот на народното востание-11 Октомври.

На сите припадници од останатите контингенти сигурно ќе им останат во сеќавање приготвените македонски специјалитети, особено традиционалното македонско јадење „тавче-гравче“, а голем интерес секогаш предизвикувала и големата торта со нацртано македонско знаме на неа. Сите овие деликатесни јадења ги подготвувале наши припадници во капацитетите на кујните во определените бази.

ФИНАНСИСКИ ИМПЛИКАЦИИ

Ресурсните импликации, без разлика дали тоа се персонални, во ангажирани капацитети или финансиски средства, не можат да се споредат со она што е вложено и добиено со учеството во стабилизацијата и реконструкцијата на Авганистан. Авганистан е на пат да стане безбедно место за живеење, иако бавно, се одвива постојано развивање на благосостојбата на авганистанскиот народ. Добивката на Република Македонија од ангажманот во оваа мисија е повеќекратна. Некој можеби ќе рече оти најмногу е политичка, но некој би сакал да верува дека е и културолошка, дека од оваа мисија многу научивме, и за нас и за другите. Научивме да делуваме во рамки на голема коалиција, да ги споделуваме вредностите на демократското делување на еден интероперабилен начин со врвните светски армии, потврдивме дека сме подготвени и дека ги имаме исполнето сите предуслови за полноправно членство во

NATO и оти сме партнер кој не изневерува, на кој може сојузниците и останатите партнери да се потпрат, партнер кој знае да го сподели товарот и да помогне кога тоа е најпотребно.

Сепак, за оние кои ги преферираат бројните показатели, иземајќи ги несебичните бенефиции кои на нашите учесници им ги понудија сојузниците и партнерите, Република Македонија за севкупниот повеќегодишен ангажман во ISAF потроши вкупно 3 милијарди, 426 милиони денари или околу 55 милиони евра. Оваа сума не ги вклучува трошоците за подготовки пред упатување, обука и оценување на единиците кои се упатуваа во мисијата.

За нас, за земја со соодветен БДП и севкупни капацитети кои се транспарентно публикувани, ваквите трошоци ги сметаме за респективни. Но, секако, би сакале да знаеме што другите, по сите основи, би кажале за нас.

http://macedonia.usembassy.gov/welcome_home_reception2010.html

Прием за пречек на 79 припадници на АРМ

16 декември, 2010 година

Изјава на амбасадорот Рикер:

Во име на претседателот Обама, би сакал да ја изразам нашата длабока благодарност до овие војници кои учествуваа во распоредувањето на Армијата на Република Македонија и на Националната гарда на Вермонт во Авганистан во рамките на Регионалната мисија на ISAF – „Исток“.

Ми претставува чест да ви ја пренесам личната благодарност и почит на генерал мајор-Дуби, Командант на Националната гарда на Вермонт и долгогодишен пријател на Армијата на Република Македонија.

Македонија конзистентно чекори покрај САД и другите сојузници во одбрана на слободата и создавање на услови светот да стане побезбеден и посигурен за сите нас.

ШТО КАЖАА ДРУГИТЕ ЗА НАС...

14

<http://www.eucom.mil/media-library/photo/15304/ambassador-reeker-shakes-hands-with-soldiers-along-with-ltg-stojanovski-and-lt-co>

Амбасадорот Рикер се ракува со војниците во придружба на генерал-потполковник Стојановски и потполковник Каисер.

Од ЕУКОМ

3 декември 2010 година

Амбасадорот Рикер, генерал-потполковник Стојановски и потполковник Каисер од ЕУКОМ.

http://macedonia.usembassy.gov/mac_ttroops_.html

Амбасадорот Рикер им се заблагодарува на припадниците на АРМ кои служат во операцијата „Слобода за Ирак“

Писмо од Дејвид Х. Петреус

Почитуван почесен г. Коњановски,

Би сакал да ја искористам оваа прилика и да Ви се заблагодарам Вам, на Вашата Влада и на македонскиот народ за придонесите и жртвите кои ги дадовте за иднината на граѓаните на Ирак. Обуката за безбедносна помош што ја обезбедувате за Ирачките безбедносни сили во Багдад, како и помошта што вашите офицери ја обезбедуваат за Мултинационалните сили во Ирак, во голема мера придонесоа за постигнување напредок во Ирак.

Би сакал, исто така, да Ви се заблагодарам и за разгледувањето на опцијата за понатамошна поддршка на операцијата „Трајна слобода“ и мисијата ISAF во Авганистан.

Во моментот ги анализираме потребите во Авганистан за да утврдиме како би можеле најдобро да се искористат вашите сили во овој критичен потфат. Планираме да ја ангажираме вашата влада во врска со ова прашање во текот на следниве две недели и со задоволство го очекуваме продолжувањето на нашето партнерство во рамките на нашите напори за обезбедување на поголема безбедност на авганистанскиот народ.

Лидерството и поддршката на вашата земја во борбата против тероризмот ѝ донесе голем кредибилитет на Македонија. Централната команда на САД е благодарна за многубројните придонеси на вашата земја.

Со најсрдечна почит,

Дејвид Х. Петреус
Генерал, Армија на САД
Командант

http://www.foreign.senate.gov/imo/media/doc/Baily_Testimony.pdf

Изјава на амбасадорот Џес Бејли – Претставник за Република Македонија

Комисија на Сенатот за надворешни работи, 17 септември 2014 г.

„Македонија е постојан партнер во операциите на меѓународната заедница: овој јули, 153 македонски војници беа распоредени во рамките на 17. ротација на земјата во Авганистан за обезбедување заштита на силите во Командата на ISAF во Кабул. Македонија е еден од најголемите придонесувачи во ISAF по глава на жител. Македонија ја потврди својата подготвеност да остане во Авганистан и по 2014 година; ја поддржува и мировната мисија на ЕУ во Босна и Херцеговина, како и мисијата на ОН во Либан.“

<http://www.eucom.mil/media-library/article/25425/new-vtng-adjutant-general-moves-macedonia-partnership-forward>

Доделување медали за 79 војници во касарната Илинден, од Креј, Волерс и Глоџет
СКОПЈЕ, Македонија, 12 септември 2013

Наредник Форест Глоџет, Армија на САД:

„Овие војници заслужено ги добија Пофалниците за воени заслуги и медалите за заслуги на Вермонт. Јас сум горд што служев со нив во Авганистан.“

Генерал-мајор Стивен Креј, Воздухопловни сили на САД, аѓутант-генерал на Националната гарда на Вермонт:

„Ние заеднички негуваме длабока врска на меѓусебно почитување, што произлегува од нашето искуство во борбените дејства, но исто така, меѓусебно се познаваме со нашите семејства. Личната природа на нашите врски се гради со текот на времето.“

<http://macedoniaonline.eu/content/view/10879/45/>

САД им врачуваат признанија на 31 македонски војник
Понеделник, 14 декември 2009

Адмирал Вилијам Браун: Операциите надвор од земјата му ги демонстрираа на светот капацитетите, подготвеноста и одлучноста на Македонија за евро – атлантска интеграција.

„Македонија е клучен член на Јадранската група и ќе игра важна улога во процесот на проширување во регионот. Македонија и понатаму е регионален лидер во промовирање на балканскиот мир и стабилност“.

<http://www.eucom.mil/media-library/photo/17783/krivolak-republic-of-macedonia-mdash-macedonian-army-sgt-1st-class-sasha-toshevski-stands-behind-u-s-army-sgt-daniel-demars-team-leader-with-the-230th-military-police-company-95th-military-pol>

КРИВОЛАК, Република Македонија

— водник прва класа Саша Тосhevски од АРМ стои позади водник Даниел Демарс од Армијата на САД, тим-лидер на 230. чета на ВП, 95. ВП-април 2010 година, од Европската команда на САД

(фотографија од водник Ејдријан Килингсворт, Армија на САД)

<http://www.eucom.mil/media-library/article/21021/vermont-guard-trains-macedonia-military-missions>

Националната гарда на Вермонт ги обучува македонските војници за мировни мисии

Од водник Девин Л. Фишер, односи со јавноста, Европска команда на САД
18 октомври 2006 година
КРИВОЛАК, Македонија

„Државната партнерска програма е многу динамичен и ефективен инструмент за евроатлантска интеграција, за земјите аспиранти за членство во НАТО, како што е Македонија“, рече потполковник Мајкл Хрст, деск-офицер за Македонија во Европската команда на САД. Генерал-мајор Мајкл Дуби од Воздухопловните сили на САД, аѓутант-генерал на Националната гарда на Вермонт се согласи:

„Работите кои ќе ги вежбаме, ќе останат засекогаш дел од нашите животи“, рече тој. „Ова е соработка на глобално ниво, би-дејќи терористичката закана е присутна во цел свет. Нашите две армии се решени да соработуваат во заедничката борба против тероризмот.... и, ќе успееме во тоа.“

(потполковник Ден Пајпс, Армија на САД, командант на 1-124 Пешадискиот баталјон за обука, кој има свој придонес во оваа статија.)

http://macedonia.usembassy.gov/mac_ttroops_.html

Амбасадорот Рикер им се заблагодарува на припадниците на АРМ кои учествуваа во операцијата „Слобода за Ирак“

Амбасадорот Рикер им се обраќа на припадниците на АРМ
19 декември 2008 година

Обраќање на амбасадорот Филип Т. Рикер,

„Иако знам дека ја преземавте оваа мисија со воена цел, вие служите и како претставници на Македонија-и создадовте одличен имиџ на оваа земја и на нејзиниот народ

...Никој кој служел во една од овие важни мисии воопшто не се сомнева дека македонската војска е силна, паметна и подготвена за секоја мисија

Соединетите Држави знаат дека Република Македонија е нивен исклучително близок пријател и сојузник“.

<http://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2005/10/text/20051026-4.html>

Претседателот се состана со македонскиот премиер Бучковски
Овалната соба
26 октомври 2005 година

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ БУШ:

„Благодарен сум за силната поддршка која ја дадовте во нашите напори за добивање на војната против тероризмот. Бевте, и сè уште сте, цврст сојузник, и американскиот народ е благодарен за тоа. Исто така, го ценам фактот што одвоивте трупи кои се заедно со нашите трупи во некои од најновите демократии во светот, во Авганистан и во Ирак. Сакам да Ви се заблагодарам и за тоа“.

СВЕЧЕНА ЦЕРЕМОНИЈА по повод завршувањето на ISAF и учеството на АРМ во оваа мисија

Министерството за одбрана и Армијата на Република Македонија на 16 јануари 2015 година со свечена церемонија и официјално ја изразија својата благодарност кон сите македонски мировници кои беа дел од 12-годишното учество на АРМ во мисијата ISAF во Авганистан.

На свеченоста, министерот за одбрана, Зоран Јолевски, пред воениот врв, амбасадорите акредитирани во Република Македонија и припадниците на последниот контингент во оваа мисија рече: „Со

учеството во мисијата ISAF Македонија стана извозник на безбедност и на позитивни промени. Нашите мировници постигнаа голем успех, кој може да се увиди преку зацврстувањето на мирот, слободата и демократијата во оваа земја“.

Министерот Јолевски додаде дека учеството на Македонија во ISAF отсекогаш било поддржувано од Собранието на Република Македонија, политичките претставници и, најважно, од граѓаните на Република Македонија. На над 2.700 припадници на АРМ кои беа дел од ISAF, министерот Јолевски им се за-

благодари за покажаната пожртвуваност и храброст и им порача дека во изминатите 12 години има голем број достигнувања со кои можеме да се гордееме, од кои издвои две – учеството во „Феникс“, каде македонските војници беа целосно интегрирани со американските, како и одбраната од нападот на Главната команда на ISAF и на Американската амбасада на 13 септември 2011 година.

Тогашниот началник на Генералштабот на Армијата на Република Македонија, генерал-потполковник Горанчо Котески, во своето обраќање рече: „Чест ми е што лично слушнав дека високите политички авторитети на ISAF се чувствуваат сигурни во Главната команда, и дека македонските мировници се професионални, одговорни и храбри“.

На церемонијата се обратија и амбасадорот на Република Турција и тогашниот амбасадор на Соединетите Американски Држави, Омур Шолендил и Пол Волерс, кои истакнаа дека Република Македонија е кредибилен партнер и докажан сојузник. Амбасадорите рекоа дека припадниците на АРМ служат „рамо до рамо“ со нивните колеги од земјите-членки на Алијансата.

Во знак на благодарност за поддршката за учеството на припадниците на АРМ во ISAF, министерот Јолевски им врачи плакети на амбасадорите на САД, Велика Британија, Турција, Германија, Норвешка, Хрватска, Франција, Чешка, Грција и Италија.

Министерот за одбрана Зоран Јолевски и тогашниот началник на ГШ на АРМ, генерал-потполковник Горанчо Котески со амбасадорите на земјите-поддржувачи на АРМ во ISAF (од лево кон десно): тогашниот амбасадор на САД, Пол Волерс, амбасадорот на Обединетото Кралство, Чарлс Герет, амбасадорот на Турција, Омур Шолендил, амбасадорката на СР Германија, Кристине Алтхаузер, одбранбеното аташе на Норвешка, Торе Андерсен, амбасадорот на Чешка, Мирослав Рамеш, амбасадорката на Франција, Лоренс Оер, амбасадорот на Грција, Харис Лалакос и амбасадорот на Италија, Масимо Белели.

За АРМ во ISAF...

Владо Бучковски – министер за одбрана

24.07.2004 – Собрание на РМ, обраќање на г. Бучковски пред пратениците:

„Испраќањето на единицата е континуитет во напорите што ги прави Република Македонија да даде свој придонес во борбата против тероризмот како членка на антитерористичката коалиција за зачувување на мирот во Авганистан и нејзините аспирации за зачленување во НАТО“.

<http://bit.ly/1nvNjgO>

Јован Манасиевски – министер за одбрана

16 февруари 2006, за учеството на АРМ во мировните мисии, изјава за Радио „Слободна Европа“:

„Тука е огромно политичкото значење, затоа што со партиципација во НАТО-водените операции и во операциите на антитерористичката коалиција, ние како држава стекнавме голем политички кредит и самите тие постапки ја зголемија моќта на Македонија за одбрана и промовирање на своите државни интереси.“ <http://www.makdenes.mobi/a/1479339.html>

Лазар Еленовски, министер за одбрана

17 јули 2009, Кабул Авганистан, изјава на г. Еленовски при посетата на македонскиот контингент во ISAF:

„Нашето учество во мисијата ISAF е клучен адут со кој Македонија ја потврдува готовноста да биде дел од НАТО“. <http://makfax.com.mk/zanimlivosti/zdravje/69649>

Зоран Коњановски, министер за одбрана

09.07.2010, обраќање во Касарната „Јане Сандански“ - Штип, испраќање мировници во ISAF:

„Убеден сум во вашата подготвеност и квалитети, знам дека вие ќе го продолжите чекорот на претходните генерации мировници, и дека единствено што може е да ја подобрите досегашната одлична оцена на Република Македонија во мировните операции. Бидете горди на вашето дело, на вашите семејства, на униформата и на знамето“.

Фатмир Бесими, министер за одбрана

08-01-2013 - посета на контингентот од Армијата на Република Македонија кој е дел од силите ISAF во Кабул, Авганистан:

„Ова е придонесот на Република Македонија кон НАТО, кон глобалната стабилност, придонес кој ги добива највисоките оценки на сите досегашни самити на НАТО-алијансата, на сите наши реализирани состаноци, било да се со генералниот секретар на НАТО, Расмусен, или, пак, да се од билатерална природа“. <http://www.morm.gov.mk/?shtit=26534&lang=mk>

Талат Џафери, министер за одбрана

13 април 2013, Кабул Авганистан, г. Џафери во посета на мировниците од Армијата на Република Македонија кои се дел од силите ISAF:

„Република Македонија во целост ги поддржува напорите на меѓународната заедница за обезбедување на стабилна и безбедна демократска иднина за Авганистан. Нашата држава е подготвена во согласност со потребите на Алијансата и со домашните капацитети, да учествува во новата мисија и да продолжи да дава несомнен придонес во унапредувањето на авганистанското општество и по 2014 година“. <http://vecer.mk/dzhaferi-vo-poseta-na-makedonskite-mirovnici-vo-avganistan>

Емил Димитриев, заменик-министер за одбрана

08. 11. 2011, Собрание на Република Македонија, обраќање пред пратениците:

„Република Македонија континуирано добива високи оценки и признанија од највисоките авторитети на НАТО и од земјите-членки на Алијансата, а како пример за професионалноста и капацитетот на припадниците на АРМ е настанот на 13 септември оваа година, кога тие активно учествуваа во одбивањето на нападот врз Командата во Кабул“.

ISAF / APM - 12 години амбасадор на мирот

Издавач

Министерство за одбрана на Република Македонија

За издавачот

д-р Зоран Јолевски

Уредувачки одбор

Марија Рашковска, *прејседиател*

**потполковник Тони Јаневски, Билјана Ефимова, полковник Фердо Павлов,
бригаден генерал Мирче Ѓорѓоски, полковник Симеон Трајковски, Димче Исаиловски,
Иван Петрушевски, Душко Аврамовски, Александар Атанасов, Билјана Иванова,
д-р Жанет Ристоска, д-р Игор Ѓорески, м-р Сашо Кузмановски,
Габриела Ѓорѓевиќ, потполковник Драган Кузмановски, *членови***

Уредник на публикацијата

потполковник Тони Јаневски

Текст

**потполковник Тони Јаневски, Габриела Ѓорѓевиќ,
бригаден генерал Мирче Ѓорѓоски, д-р Игор Ѓорески,
Иван Петрушевски, Душко Аврамовски, полковник Симеон Трајковски**

Консултанти

**полковник Љубе Дукоски, полковник Киро Калков,
потполковник Емини Бесник, полковник Драган Ковачки**

Корица и ликовно-графички дизајн

Димче Исаиловски

Рецензент

д-р Александар Стојчев

Лектор

Ксенија Митев

Фотографии - архива

**Канцеларија за Односи со јавноста на Генералштабот на АРМ,
Одделение за медиа и мултимедија СКАОП,
Министерство за одбрана на Република Македонија**

Печати:

ВИНСЕНТ ГРАФИКА - Скопје

Тираж

400 примероци

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

ISAF - APM 12 години амбасадор на мирот / [текст Тони Јаневски
... и др.]. - Скопје : Министерство за одбрана на Република
Македонија, 2016. - 80 стр. : илустр. ; 21 см

ISBN 978-9989-2851-6-5
1. Јаневски, Тони [автор]

COBISS.MK-ID 100417546